# Eesti muuseumide aastaauhinnad 2026

| Kategooria | Taotluste arv |
|---|---|
| Aasta näitus | 19 |
| Kogukonna sõber | 20 |
| Konserveerimistöö | 4 |
| Muuseumikogu arendaja | 11 |
| Muuseumihariduse edendaja | 14 |
| Muuseumiuuendaja | 16 |
| Püsinäitus | 10 |
| Teadustegu | 13 |
| Turundustegu | 10 |
| **KOKKU** | **117** |

# AASTA NÄITUS

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | **Fenomen Soolaladu. Tagasi tulevikku** | SA Eesti Arhitektuurimuuseum | Eha Komissarov – kuraator; Grete Margna – kuraator | Priit Põldme – näituse kujundaja; Reet Sepp – näituse kujundaja; Mette Mari Kaljas – graafiline disainer; Chloe Gourvennec – graafiline disainer; Kiwa / kiwanoid – osalev kunstnik; Ene-Liis Semper – osalev kunstnik; Anita Kremm – osalev kunstnik; Liisamari Viik – osalev kunstnik; Marko Mäetamm – osalev kunstnik; Kristel Zimmer – osalev kunstnik; Urmas Viik – osalev kunstnik; Tiiu Kirsipuu – osalev kunstnik; Hanna Kitter – osalev kunstnik; Saskia Krautman – osalev kunstnik. | Näitusel „Fenomen Soolaladu. Tagasi tulevikku“ kohtuvad Soolalao kujundanud nähtused: 1990.–2000. aastate kunstnikud, siin katsetatud meediumid ja ideed ning arhitektuur. Toonased praktikad esinevad koos kaasaegse loominguga ja sünnib uus tähendus. |
| 2 | **Limonaad 90** | A. Le Coqi õllemuuseum | Triinu Siilbek – Idee, projekti juhtimine; Maria Usk – Kuraator, kunstnik; Annika Teder – Sisu koostamine, projekti juhtimine | Piia Põldmaa – Graafiline disainer; Mari-Liis Õunapuu, Ursula Visnapuu ja Annette Saarmann – Kommunikatsioon ja turundus; Märt Potter, Salibar – Tehniline teostus; Taevas Ogilvy – Limpaga seotud materjalid; Katrin Lember, Mart Haldma, Katrin Vernik, Jörgen Kippel – Näituse sisu meeskond | Näitus jutustab Limonaadi 90-aastase loo ning avab ühe armastatud joogi näitel muutusi Eesti toiduainetööstuses, pakendikujunduses ja inimeste tarbimisharjumustes. See on lugu maitsest, disainist ja Limonaadi tähendusest eri põlvkondade jaoks. |
| 3 | **Kes jääb ellu? Tartu 19. sajandi terviseloterii** | Tartu Linnamuuseum / 19. sajandi linnakodaniku muuseum | Triinu Suumann – Kuraator-projektijuht; Ants Siim – Kuraator | Tuuli Laumets, Dint OÜ – kujundaja; 19. sajandi linnakodaniku muuseum – näituse toimumiskoht | Näitusel „Kes jääb ellu? 19. sajandi Tartu terviseloterii“ pöörame pilgu neile, kes elasid 19. sajandi meditsiiniuuenduste vahetus läheduses ja kelle igapäevaelu kujundasid haigused, vesi ja õhk. |
| 4 | **Maa ja vee vahel – meie särisev suhe soodega** | Tartu Ülikooli loodusmuuseum | Piret Pungas-Kohv – näituse kuraator; Riste Keskpaik – näituse kuraator; Margot Sakson – näituse visuaalkontseptsiooni looja ja kujundaja; Reet Mägi – näituse projektijuht | Marko Kohv, Tartu Ülikooli rakendusgeoloogia kaasprofessor – Soo veerežimi mudeli (eksponaat) väljatöötaja ja valmistaja; Kristjan Adojaan, 5D Vision OÜ – Sootaastamise digitaalse mängu teostaja; Motor OÜ – Näituse valmistamine; Elen Metspalu, Tartu Ülikooli loodusmuuseumi loodushariduse spetsialist – Õppeprogrammi koostaja; SA Keskkonnainvesteeringute Keskus – Näituseprojekti kaasrahastaja; Eestimaa Looduse Fond – Näituse video valmistaja WaterLANDS Euroopa Liidu Horizon 2020 uuringute ja innovatsiooni programmist | Näitus „Maa ja vee vahel – meie särisev suhe soodega“ räägib märgalade väärtusest Eesti soode näitel. Näituse üksteist mängulist tegevuspesa aitavad mõtiskleda selle üle, millist rolli võiksid märgalad kanda nii täna kui tulevikus. |
| 5 | **Kas on kerge olla vana?** | Tartu Ülikooli muuseum | Kuraatorid ja projektijuhid: Karoliina Kalda, Külli Lupkin; kuraator: Terje Lõbu; kuraator ja kujundaja: Birgit Landberg | Marta Pulk, Mattias Veermets ja Sander Põllu – filmimeeskond ja valgustaja; Rebekka Põldsam, Alana Prosa – Näituse osa "Sissevaade Eesti keskealiste ja vanemate LGBTQ+ inimeste tulevikuarusaamadesse." kuraator ja fotograaf; Mari-Liis Müürsepp – luuletekstid; Illimar Vihmar – kunstnik; Rona Luug – mängud ja illustratsioonid; Kristiina Ribelus, Tanel Nõmmik, Siim Asmer, Kolimisveod OÜ, Ahto Palmre, Remondikompanii OÜ – produktsioon; Agnes Põder, Liisa Tagel – sisu loojad (intervjuud, päevakavad); Anu Lepp, Marie Põdra, Robert B. Davis – tekstide toimetamine ja tõlkimine; Sirje Mälton, Elvi Nassar, Ülo Neider, Endel Paap, Lehti Perandi, Olev Sokk – intervjuudes osalejad; Maria Kullamägi, Elo Vilks – kommunikatsioon ja turundus; Kadri Kaljurand-Lipp – programm; Eva Lepik – meened | Näitus tõstatab küsimuse, kas on kerge olla vana kiirelt vananeva elanikkonnaga ühiskonnas ja kutsub kaasa arvama, millest me vanadusest rääkimisel mõtleme. Millised on vananeva ühiskonna probleemid ja kuivõrd lähtuvad need meie endi vaatenurgast? |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 6 | **Urmas Lüüsi isikunäitus „Issand, kui sina oled igal pool, siis miks mina olen veel kusagil?“** | Võrumaa Muuseum / Võru Instituut | Kuraator ja idee autor: Urmas Lüüs; projektijuht: Jana Huul; konsultant: Mirja Ots | Graafiline disainer: Christopher Siniväli; koostööpartner: Tütar Galerii. | Võrumaa Muuseum 60. juubelihooaja galeriinäitus eksponeerib tänapäeva kunsti dialoogis museaalidega. Kunstnik Urmas Lüüsi kasutab museaale justkui konstruktoridetaile, ehitades üles vaatajat ümbritsevad ruumid. |
| 7 | **Kust tuli kaste ja kuhu kadus liha** | Eesti Põllumajandusmuuseum / SA Eesti Maaelumuuseumid | Laura Vähi – kuraator; Mari-Liis Tammist – sisuloome, kaaskuraator; Liina Mahoni – sisuloome, näituse ehitaja; Kadri Valner – sisuloome, kaaskuraator; Tiina Ivask – sisuloome, toiduprogrammi kuraator | Näituse ehitus ja kleebiste tootmine: AdEkspert OÜ; näituse ehitus, info kogumine ja töötlus: kogu muuseumi meeskond. | Näitus viib külastaja Eesti NSV töölissööklasse, kolhoosi lõunalauda, piimasaali ja restorani. See on tragikoomiline vaade ajale, mil sööklatoit oli selline nagu GOST ette nägi, valitses nappus ja kord, mis nõudis leidlikkust ja absurditaju. |
| 8 | **Kujutluse tume taevas. Kadri Mälgu ehtekunst** | SA Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum | Kuraatorid: Kai Lobjakas, Krista Kodres; projektijuht: Ketli Tiitsar | Tanel Veenre ja Kristiina Laurits – Kadri Mälgu kogutud ehete ekspositsiooni kuraatorid; Kristel Soidra – Haridusprogrammi kuraator; Rühmitus õhuLoss: Eve Margus, Kristiina Laurits, Piret Hirv, Tanel Veenre, Villu Plink – Kaasaegse ehtekunsti rühmituse õhuLoss 20. aasta loomingu ülevaatenäitus muuseumi aatriumis | Näitus tutvustab üht Eesti ehtekunsti mõjukaimat suunajat ja ainulaadset autorit. Väljas on enam kui 200 Kadri Mälgu loodud teost. Lisaks esitletakse tema aastate jooksul kogutud kaasaegse ehtekunsti kollektsiooni. |
| 9 | **Meie rõiva värvid. Kohalik ja kauge.** | Eesti Rahva Muuseum | Kuraatorid: Liisi Jääts, Riina Rammo, Liis Luhamaa, Kerttu Palginõmm, Age Raudsepp, Ellen Värv | Näituse ja kataloogi kujundaja: Mae Kivilo; näituse produtsent: Reet Mark. | Eesti rahvariiete erksad triibud sündisid sajandeid kestnud värvikaubanduse tulemusena. Ajaloolised loodusvärvid ja nende kasutusviisid aitavad täna leida keskkonnasõbralikumaid võtteid tekstiilide värvimiseks. |
| 10 | **Mina metamorfoosid. Henn Roode autoportreed** | SA Tartu Kunstimuuseum | Kuraator: Tõnis Tatar | Projektijuht: Rene Kriisa; kujundaja: Peeter Krosmann; graafiline disain: Katrin Nõu. | Autoportreest mõeldakse valdavalt kui autopsühholoogilisest kaemusest. Parimal juhul on see eneseirooniline, halvimal juhul manikaalne. Henn Roode autoportreed aga tõestavad, et autoportree kui žanr saab olla ka kunstikeelekeskne eneseotsing. |
| 11 | **Pilk. Näitamise võim** | Filmimuuseum / SA Eesti Ajaloomuuseum | Idee autor ja peakuraator: Sten Kauber; projektijuht: Triin Kerge | Teet Teinemaa – filmiteoreetilised käsitlused; Elen Lotman – videoessee autor; Mehmet Burak Yilmaz – videoessee autor; Tanel Toom – videoessee autor; Kerli Kirch Schneider – videoessee autor; Marion Koppel – videoessee autor; Terje Toomistu – videoessee autor; Julia Kuznetski – videoessee autor; Silver Õun – videoessee autor; Heinrich Sepp – kvääripilgu digimängu sisu; Kristina Tort – graafiline disain | Su silmad kuuluvad sulle. Pilguga on asi aga märksa keerulisem. Näitus „Pilk. Näitamise võim“ uurib, kuidas filmikeel, kogemused ja ühiskondlikud võimusuhted kujundavad seda, mida ekraanil märkame, kellele kaasa elame ja kuidas elamust mõtestame. |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 12 | **“Köler 200: originaal, koopia, tõlgendus” kolmiknäitus Viljandis** | SA Viljandi Muuseum, Kondase Keskus ja Rüki galerii | Kristjan Mändmaa – kuraator (Viljandi Muuseumi näitus), idee autor / üks projekti eestvedajatest; Anu Rannu – projektijuht; Mari Vallikivi – kuraator (Kondase Keskuse näitus); Triinu Jürmann – kuraator (Rüki galerii näitus); Katre Ratassepp – turundus- ja kommunikatsioonijuht | Viljandi Muuseum – näituse korraldaja ja kaaskorraldaja; Kondase Keskus – Näituse korraldaja ja kaaskorraldaja, Johann Köleri originaalteoste näitus; Rüki galerii – näituse korraldaja ja kaaskorraldaja, kaasaegsete tõlgenduste näitus; Eesti Kunstiakadeemia – koostööpartner, kaasaegsete tõlgenduste loomine; Viljandi linn – koostööpartner ja üks projekti rahastajatest; Eesti Kultuurkapital – üks projekti rahastajatest; Kristjan Mändmaa – kuraator (Viljandi Muuseumi näitus), idee autor; Mari Vallikivi – kuraator (Kondase Keskuse näitus); Tõnis Saadoja – kaasaegse tõlgenduse autor, osalev kunstnik; Marge Monko – kaasaegse tõlgenduse autor, osalev kunstnik; Jass Kaselaan – kaasaegse tõlgenduse autor, osalev kunstnik; Johanna Ulfsak – kaasaegse tõlgenduse autor, osalev kunstnik; Mihkel Ilus – kaasaegse tõlgenduse autor, osalev kunstnik; Eesti Kunstimuuseum – partnerinstitutsioon, teoste laenaja; Tartu Kunstimuuseum – partnerinstitutsioon, teoste laenaja; Viinistu Kunstisadam – partnerinstitutsioon, teoste laenaja; Tiina Abel – konverentsi esineja, kunstiajalooline ekspert; Mai Levin – Köleri-ekspert; Erki Tammiksaar – näitusetekstide koostaja; Triinu Jürmann – galerist (Rüki galerii näitus) | „Köler 200: originaal, koopia, tõlgendus“ on Johann Köleri 200. sünniaastapäevale pühendatud kolmiknäitus Viljandi Muuseumis, Kondase Keskuses ja Rüki galeriis, mis ühendab originaalteosed, reproduktsioonid ja kaasaegsed tõlgendused. |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 13 | **Hõbevalge** | SA Eesti Meremuuseum / Lennusadam | Martti Helde – Kuraator ja loovjuht; Liis Lindvere – Sisearhitekt; Mart Meri – Konsultant; Anna-Liisa Õispuu – Projektijuht; Iris Tomson – Turunduse projektijuht; Tõnis Veltman – Tehniline juht | Janne Laine (Soome) – Helikujundaja; Gertu Kallas – Graafiline disainer; Tristan Rebane – Valguskunstnik; Mikk-Mait Kivi – Videokunstnik; Pilleriin Raudam – Kuulamiskogemuste stsenarist; Priit Lätti – Ajalookonsultant ja näituseruumi tekstide koostaja; Mait Kõiv – Pythease teekonna kaardi ja Vahemere museaalide konsultant; Siltau Systems OÜ – Näituse ehitus; NOUS Wissensmanagement FlexCo (Austria) – 3D-helisüsteem; Digitrükk OÜ – Näituse graafika trükk; Villu Plink – Museaalide installeerimine; Oksana Leontjeva – Museaalide ettevalmistus; Elo Liiv – Lennart Meri ja Pythease büstide autor; Eero Ehala – Laevamudelite autor; Jutustajad – Sergo Vares, Evelin Võigemast, Indrek Sammul, Heidi Park, Stewart Johnson; Helikujunduse hääled – Kammernaiskoor Sireen ja külalismeeshääled, dirigent Laura Štoma; Keeletoimetus ja tõlked – Hille Saluäär, Adam Cullen, Kristopher Rikken, Tõlkebüroo Interlex; Tõlge viipekeelde – Aivo Erm, Ann-Ornella Õpik, Kert Kalvik, Marja-Liisa Müllermann, Triin Jõeveer, MTÜ Viipelism; Tõlge lihtsasse keelde – Kerttu Rakke, Janek Muru, Vaimupuu MTÜ; Taktiilne raamat – Artur Räpp, Roman Matkiewicz, Kätly Aksim, Kadi Karine, Aive Peil, Mihkel Karu, Eesti Rahvusraamatukogu pimedate raamatukogu; Taktiilse raamatu teostus – Digitrükk OÜ; Museaalide dokumentatsioon – Ruth Ristmägi; Karusnahkade ettevalmistus – Meeli-Heli Lepna; Külastajateekonna nõustamine – Krislin Kämärä; Välismuseaalide transport – Libereco OÜ; Valgustehnika tarnija – Progear OÜ; Audiolugude salvestus – Orbital Vox Studio; Koorihäälte salvestus – BFM stuudio; Seiklusjutu stsenaarium ja muuseumiharidus – Kristel Bultot, Irma Mets, Helene Uppin, Laura Pürjema; Kommunikatsioonijuht – Laura Maide; Teenindusjuht – Annika Jaup; Tehniline koordineerimine – Valter Vaht; Tehnilised lahendused – Helina Torv; Näituse tehniline juht – Tõnis Veltman | „Hõbevalge“ on ainulaadne heli-, valgus- ja ruumiinstallatsioon, mis tähistab Lennart Meri teose 50. aastapäeva. Kuraator Martti Helde on loonud tervikliku autoriteose – ruumilise ja audiovisuaalse tõlgenduse Eesti kultuuriloo tüvitekstist. |
| 14 | **Värvikõdi** | Tallinna Linnamuuseumi Fotomuuseum | Kuraatorid: Merilis Roosalu, Annika Haas; projektijuht: Vahur Puik | Motor – Ehitustööd, tehnilised lahendused, graafiline disain; Ilmar Tomusk – Näituse animatsioonide dialoogide autor; Kaspar Jancis – Näituse animatsioonide ja keldrikorruse helikujunduse autor; Jana Paju-Hamburg (SciStar Consulting OÜ) – Näituse teaduskonsultant; Adel Force (Maksim Adel) – Näituse 2. korruse installatsiooni helikujundus | Elamusnäitus Värvikõdi seikleb silmanägemise, värvisünteesi ja värvifotograafia vahel. Mõjusate ruumilahenduste ja käed-külge installatsioonide kaudu saab tundma õppida valguse olemust, värvide tajumist ja Eesti vanimaid värvifotosid. |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 15 | **Võidetud sõda, kaotatud kodumaa. Eesti meremehed Norra vabadel kaubalaevadel II maailmasõja ajal / War Won, Homeland Lost. Estonian seafarers on Norwegian (free) merchant ships in Allied service during the Second World War** | SA Eesti Meremuuseum / Paks Margareeta | Peep Pillak – Kuraator; Hege Boman Grundekjøn – Kuraator; Teele Siig – Projektijuht; Evelyn Silmet – Kuraator-koguhoidja; Iris Tomson – Turunduse projektijuht; Laura Maide – Kommunikatsioonijuht; Urmas Dresen – Juhatuse liige | Heini Vilbiks – arhiivikonsultant; Aadam Kaarma – näituse kujundaja (ruum, graafiline disain); Bjørn Tore Rosendahl. ARKIVET, Centre for the History of Seafarers at War – arhiiv; Ole Jørgen Abrahamsen. ARKIVET, Krigsseilerregisteret – arhiiv, register | Näitus „Võidetud sõda, kaotatud kodumaa“ toob avalikkuse ette seni vähe tuntud peatüki Eesti mere- ja sõjaajaloost. Näituse keskmes on Teises maailmasõjas Norra kaubalaevadel teeninud 357 Eesti meremeest, kellest 18 sõjategevuses hukkus. |
| 16 | **Restauraatorist konservaatoriks** | SA Eesti Kunstimuuseum | Isabel Aaso-Zahradnikova – Idee autor, kuraator, kujundaja; Kersti Koll – Kuraator; Margit Pajupuu – Kuraator; Kärt Lend – Kuraator; Alar Nurkse – Idee autor, kuraator; Mihhail Staško – Kuraator; Grete Nilp – Kuraator; Hedi Kard – Kuraator; Kaisa-Piia Pedajas – Kuraator; Merike Kurisoo – Kuraator; Tarmo Saaret – Kuraator | Inga Heamägi – Graafiline disain; Peeter Laurits – Kujundaja; Villu Plink – Näitusekorraldaja, videoprogrammi autor; Annika Teras – Publikuprogrammid; Keidi Kaitsa-Pihlamägi – Haridusprogrammid; Maris Paal – Publikuprogramm; Andres Amos – Näitusekorraldaja | Eesti Kunstimuuseumi konserveerimisosakond tähistab 50. sünnipäeva suurejoonelise kolmes filiaalis toimuva näitusega, mis tutvustab konservaatori ametit erinevatest vaatenurkadest ning teeb kummarduse praeguste töötajate eelkäijatele ja õpetajatele. |
| 17 | **Tähtkujud metallis: tüpograafiliste identiteetide kaardistamine sõdadevahelises Baltikumis** | TYPA trüki- ja paberikunstikeskus | Danila Rygovskiy – Näituse kuraator, uurija; Charlotte Biszewski – Näituse kuraator, projektijuht; Merilin Metsamaa – Näituse kuraator ja trükise kujundaja; Joanna Bartonowicz – Näituse ja galerii kuraator, näituse ehitus; Paweł Schulz – Näituse kuraator ja kujundaja; Jörgen Loot – Näituse kuraator ja tehnikameister | Ello Varjas – Toimetaja; Karoliina Tomasson – Haridusprogrammi juht; Heldin Riga – Ühismeedia spetsialist; Kirke-Triin Ritsik – Videomaterjalid; Kärt Haak – Videomaterjalid; Ivar Sakk – Eesti kunstiakadeemia partner; Liina Siib – Eesti kunstiakadeemia partner | Kust pärinevad vabariigiaegsed fondid? Ometi peituvad iga trükitud tähe taga inimeste, paikade, esemete ja tehnoloogiate TÄHTKUJUD. TYPA näitus „Tähtkujud metallis“ uurib neid seoseid kirjatüüpide tootmise ja kasutamise kaudu Baltimaades. |
| 18 | **Ilmaküla eestlased** | Vabamu / Kistler-Ritso Eesti Sihtasutus | Kuraatorid: Martin Vaino, Ede Schank Tamkivi, Terje Toomistu | Kristi Kongi – Kunstiline kujundaja; Valge Kuup OÜ, Kadri Villand – Tehniline teostus; Franka Vakkum – Graafiline disain; Hendrik Kaju – Kaardirakenduse teostus; Lisa Trei – Fotoalbumi installatsioon; Maja Soomägi, Ester Šank – Tõlge ja keeletoimetus; Agnes Kaasik – Turundus ja kommunikatsioon; Liisi Ploom, Raimo Tõnissoo – Esemete ettevalmistus | „Ilmaküla eestlased“ jutustab väliseesti kogukondadest läbi aja: minekutest, tagasitulekutest ja võõrsil uue kodu loomisest. See on näitus kogukondi ühendavatest sidemetest, identiteedist ja Eestist, mis elab ka piiri taga. |
| 19 | **Röövlitütar Ronja maailmad** | Iloni Imedemaa / SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid | Kuraator: Laura Eichhorst; projektijuht: Anne Suislep | Laura Pählapuu – Kunstnik; Triin Reemann – Butafoordekoraator; Märt Maiste – Butafoordekoraator | Esmakordselt sai Iloni Imedemaal näha peaaegu kõiki Ilon Wiklandi illustratsioonide originaale A. Lindgreni raamatule "Röövlitütar Ronja". Göteborgi Kunstimuuseumist pärinevate tööde väljapanek võimaldas sukelduda ühe raamatu pildimaailma olemusse. |

# KOGUKONNA SÕBER

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | **Näitus „Naiste kott“** | MTÜ Käru Heade Tegude Muuseum | Aljona Suržikova – Projektijuht; Sergei Trofimov – kuraator | MTÜ „Võrdsete Võimaluste Keskus „Pariteet“ – Natalija Tarassenko andis üle Ukrainas valminud fotonäituse „Naiste koorem“, mille Aljona ja Sergei Ukrainast kaasa tõid. Pallase Kunstikool – Imbi Kruuv oli näituse kaasautor ning tema üliõpilaste tööd „Koti sisu“ olid samuti esindatud Kärus toimunud näitusel „Naiste kott“. Väljapanekusse kuulusid kollaažid, maalid ja objektid — kõik see, mida naiste kottidest leida võib. Imbi sõnul ei pea inspiratsiooni ammutamiseks sõitma Aafrikasse, vaid piisab täiesti oma käekoti avamisest ja fantaasial lennata laskmisest. | Käru muuseumi näitus „Naiste kott“ kasvas Ukraina fotoprojektist ja kohalikust pärandist haaravaks kogukonnaalgatuseks. Väljapanekut rikastasid Pallase tudengitööd, külastajate annetused ning tippnaiste, sh Kersti Kaljulaidi ja Tarja Haloneni kotid. |
| 2 | **Sünergiaseminar** | SA Eesti Meremuuseum | Helene Uppin – Projektijuht; Kristel Bultot – Korraldaja; Irma Mets – Korraldaja | SA Eesti Meremuuseum – korraldaja | Sünergiaseminarid muuseumis sündisid vajadusest tuua kokku erinevad osapooled, kes muuseumiharidust vormivad, et koos kitsaskohtadele lahendusi leida. Nendeks osapoolteks on näiteks muuseumitöötajad, õpetajad, teadlased ja teised spetsialistid. |
| 3 | **Global Estoniani noorsaadikute suvekool (Vabamu ja välisministeeriumi ühine projekt)** | Kistler-Ritso Eesti Sihtasutus / Vabamu | Maja Triin Soomägi – Projektijuht | Ede Schank Tamkivi – Projekti nõustaja | Global Estoniani noorsaadikute suvekool pakkus osalejatele mitmekülgse võimaluse tutvuda Eesti riigi, ühiskonna, majanduse, kultuuri ja julgeolekuga. Külastati Tallinna, Tartut ja Võrumaad ning kohtuti paljude võtmeisikutega. |
| 4 | **Nukuteatrimuuseumi teatriring** | SA Eesti Noorsooteater / Nukuteatrimuuseum | Gerli Mägi – teatriringi eestvedaja, korraldaja; Iti Niinemets – Nukuteatrimuuseumi juhataja | Gerli Mägi – teatriringi eestvedaja, korraldaja; Iti Niinemets – Nukuteatrimuuseumi juhataja | Nukuteatrimuuseumi teatriring ühendab noored, pered, muuseumi ja teatri, luues noortele võimaluse olla kultuuris aktiivne looja. 10 aastaga on kujunenud toetav kogukond, kus noored saavad luua, areneda ja ka pärast teatriringi lõpetamist naasta. |
| 5 | **Carl Robert Jakobsoni jälgedes, matk „Sakala teel“** | SA Eesti Maaelumuuseumid / C. R. Jakobsoni Talumuuseum | Inge Sipelga – peakorraldaja; Mailika Järv – korraldaja; muuseumimeeskond – kaaskorraldaja | RMK külastuskorraldusosakonna Lõuna-Eesti piirkond – kaaskorraldaja | "Sakala" tee matka korraldab muuseum igal aastal C.R. Jakobsoni rolli tähistamiseks. 2026 möödus esimesest matkast 65 aastat. 12 km pikk matk kulgeb rajal, mida mööda Jakobson käis Viljandis ajalehte "Sakala" toimetamas. Osales 300 matkajat. |
| 6 | **Elava Tee Fest 2026 – Põlvamaa suvelõpu traditsiooni uus tee** | Transpordiamet / Eesti Maanteemuuseum | Liina Nurmine – peakorraldaja; Mailis Mõttus – peakorraldaja; Merily Marienhagen – kultuurikava projektijuht | Kersti Roslender – turundus ja kommunikatsioon; Põlvamaa Arenduskeskus - Diana Marga – konsultant | Elava Tee Fest sündis Ökofestivali traditsiooni jätkuna Eesti Maanteemuuseumis. Uus suvelõpu sündmus tõi kokku ligi 100 väiketootjat ja kauplejat, piirkonna muuseumid ning 2400 külastajat, sidudes kogukonna, keskkonnahoiu ja liiklusohutuse. |
| 7 | **Minu Valga – kogukonna lood ja inimesed muuseumi vahendusel** | Valga Muuseum | Neeme Punder – projektijuht | Valga Muuseum – korraldaja; Kristi Paatsi – läbirääkija | Valga Muuseumi „Minu Valga“ tuurisarjas tutvustasid kohalikud inimesed linna oma vaatenurgast, jagades isiklikke lugusid ja teadmisi olulistest paikadest, hoonetest ja inimestest ning avasid Valga pärandit uuel ja isiklikul moel. |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 8 | **Muuseum kogukonna keskel** | SA Iisaku Kihelkonna Muuseum | Mari Raap – projekti juht; Merike Vaarmets – Projekti meeskonnast; Irma Virve – Projekti meeskonnast; Aulis Pärnpuu – projekti meeskonnast; Helen Kuslap – projekti meeskonnast | Iisaku Rahvamaja, juhataja Merle Pikhoff – laada projektis ja etenduses aitas koordineerida ja korraldada. Etenduses põhiline partner; Iisaku Vanaisade Klubi Otid MTÜ Raio Dello – meie hea koostööpartner Enn Selliku pingi loomisel; Rednar Annus ja lavastuse „Sellik, sekundid ja rekordid“ meeskond – kaasas meid etenduse ettevalmistusse ja loovasse protsessi; Vanaemade klubi Elurõõm, Asta Talviste ja Hille Reinsalu – aitavad meid erinevates ettevõtmistes ja meie omakorda korraldame neile üritusi ja aitame. Kaaskorraldajad | Iisaku muuseum ühendab inimesi ja hoiab pärandit elavana. Korraldatakse Iisaku laata, toetatakse vanaisade ja vanaemade klubi loomist, löödi kaasa Enn Selliku nädala sündmustes ning korraldatakse mitmendat aastat Ukraina sõduritele sokkide kogumist. |
| 9 | **Folgi Muuseumihoov** | SA Viljandi Muuseum | Sihtasutus Viljandi Muuseum – Projekti algataja, eestvedaja ja korraldaja | Inge Tõnisson – Projektijuht, sündmuse korraldamine ja koostöö koordineerimine; Kertu Karu – Turundus- ja kommunikatsioonitegevuste korraldamine, külastajainfo; Herki Helves – Tehniline tugi ja korralduslike lahenduste toetamine; Kristjan Mändmaa – Jutulava programmi sisuline koostamine ja koordineerimine; MTÜ Eesti Pärimusmuusika Keskus – Koostööpartner, Festivali päevapassidega toetaja; Viljandi Linnavalitsus – Projekti rahaline toetaja | Muuseumid astuvad seinte vahelt välja ja tulevad inimeste keskele! „Folgi Muuseumihoov“ toob Viljandi pärimusmuusika festivali ajal kokku Eesti muuseumid, kohaliku kogukonna ja festivalikülalised. Siin kohtuvad inimesed, lood ja elav kultuuripärand. |
| 10 | **Eesti Loodusmuuseumi seeneniidistik: vabatahtlikega koos sündiv Seenenäitus** | Eesti Loodusmuuseum | Hanna Mari Villsaar – Projektijuht; Kirsti Eerik – Vabatahtlike koordinaator; Loore Ehrlich – Seenekonsultant; Jana-Maria Habicht – Seenekonsultant; Asta Tuusti – Seenekonsultant; Marja-Liisa Kämärä – Seenekonsultant | Laiendatud muuseumi meeskond sündmustest hariduseni. – Vabatahtlike kaasjuhendajad | Kolme aastaga on Eesti Loodusmuuseumi seenenäituse vabatahtlikest kasvanud elujõuline kogukond, kus jagatakse teadmisi, luuakse suhteid ja sünnivad uued algatused. Koosloomes rikastub näitus, kasvab loodushuvi ning tugevneb inimeste side loodusega. |
| 11 | **„Sinu muuseum – sinu näitus“** | Tallinna Linnamuuseum / Tallinna rahvaste muuseum | Merle Tank – Projektijuht | Tallinna Rändekeskus – Koostööpartner; Uwanma Odefa – Koostööpartner, näituse „Uues kodus, uuel moel. Nigeerlaste rõivakultuur, kohanemine ja identiteet Eestis“ kuraator; Aleksandra Ianchenko – Koostööpartner, näituse „Põimitud teekonnad” kuraator; Maria Lindmäe – Koostööpartner, näituse „Põimitud teekonnad” kuraator; Ouddhena Teern – Koostööpartner, näituse “Vahepealsuse lävel. Kõik teed tõid Eestimaale” kuraator; Denis Jatsenko – Näituse „Põimitud teekonnad“ koordinaator | Tallinna rahvaste muuseum kuulutas 2025. aastal välja ideekonkursi „Sinu muuseum – sinu näitus“. Konkursile laekunud ideede seast valiti kogukonna veebihääletuse ja žürii abil välja kuus projekti, millest kolm viidi ellu 2026. aastal. |
| 12 | **Kogukondliku pärandi vahendamine ja arendamine koostöös MTÜga Rannapungerja Pärandikandjad** | Eesti Rahva Muuseum | Marleen Metslaid – projekti ERM-i poolne koordinaator 2025. aastal; Anu Kannike – projekti ERM-i poolne koordinaator 2026. aastal; Pille Põld – projekti juht 2025 ja 2026 | Mare Kõrtsini – kunstnik; Peipsi-Alutaguse Koostöökoda – projektile kaasaaitaja; Jõgevamaa Koostöökoda – näituse kuraator Ülle Jukk; Iisaku Kunstide Kool – laste joonistusvõistluse eestvedaja; Alutaguse Valla Leht – ürituste kajastaja; Põhjarannik – ürituste kajastaja | ERM-i ja MTÜ Rannapungerja Pärandikandjad koostöös loodi aastail 2025-2026 Pärnaõue talus unikaalne suvine elava pärandi ruum näituste, seminaride, võistluste, töötubade, söögikohtade, etenduse ja filmiga. |
| 13 | **Rannarahva festival Viimsi vabaõhumuuseumis** | SA Rannarahva Muuseum | Marje Kuusmik – projektijuht | SA Rannarahva Muuseum – projekti vedaja | Rannarahva festival on Rannarahva muuseumi poolt Viimsis aastast 2010 korraldatud iga-aastane kogukonnale suunatud festival, mis tutvustab rannaküla elu-olu, merekultuuri, traditsioone, käsitööd ja muusikat. |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 14 | **TYPA prahiõhtud** | MTÜ TYPA | Joanna Bartonowicz – Prahiõhtu algataja ja eestvedaja | Karoliina Tomasson – Prahiõhtu läbiviija; Heldin Riga – Prahiõhtu läbiviija; Kärt Haak – Prahiõhtu läbiviija | Prahiõhtu on vabatahtlike korraldatud loovürituste sari, milles kasutame meisterdamiseks TYPA keskuses tekkinud paberijääke. Kutsume osalema noori, kes otsivad õhtutesse vaheldust ning viise end loovalt väljendada. |
| 15 | **Kumu 20. Kumu toob kokku!** | SA Eesti Kunstimuuseum / Kumu kunstimuuseum | Eva-Erle Lilleaed – Kumu 20 publikuprogrammi kuraator | Maria Lota Lumiste – Kumu 20 suurürituste projektijuht (KAJA: Kumu REIV x HALL); Frederik Klanberg – Kumu 20 suurürituste projektijuht (Pankaj Tiwari „TELK: Kaasavate Praktikate Kool“); Ketlin Käpp – Kumu sisehoovi ürituste projektijuht; Tiiu Saadoja – „Hoia mind kaisus. Monument ellujäämisele" näituse koordinaator; Eva-Erle Lilleaed – Kumu 20 publikuprogrammi kuraator, Kumu mälumängude ja erituuride koordinaator | Kumu 20. juubeliaasta keskne idee on „Kumu toob kokku!“. See on sõnum, et Kumu kuulub kõigile. Kumust on saanud kohtumispaik kunsti, kunstnike ja publiku, eri kogukondade ja vaatenurkade vahel, et koos avastada, meenutada ja kujundada tuleviku Kumu. |
| 16 | **Eesti Sõjaajaloo Pärand (ESAP) – kogukonnad hoiavad (militaar)ajalugu elus** | Eesti Sõjamuuseum – kindral Laidoneri muuseum | Patrick Rang – Projekti teostaja; Madis Mikko – Projekti juht; Peep Reisser – Projekti teostaja | Hiiumaa Militaarmuuseum (HMM, Ain Tähiste) – ESAP liige; Saaremaa Sõjavara Muuseum (SSM, Margus Sinimets) – ESAP liige; Eesti Lennundusmuuseum (EL, Mati Meos) – ESAP liige; Jõgewa Militaarmuuseum (JM, Sergei Jerjomin) – ESAP liige; Vaivara Sinimägede Muuseum (VSM, Ivika Maidre) – ESAP liige; Eesti Vabadusvõitluse Muuseum (EVM, Johannes Tõrs) – ESAP liige; Pärnumaa Militaarajaloo Keskus (PMK, Kristjan Bachmann) – ESAP liige | 2012. aastal ESM eestvedamisel loodud ESAP ühendab seitset militaarajaloo muuseumi ja seotud kogukondi üle Eesti. Üheskoos uurime kohalikku ajalugu, kaasame vabatahtlikke ning anname kogukonnale võimaluse ise pärandit uurida, säilitada ja tutvustada. |
| 17 | **Antsu pidu ehk kohtumised Laikmaa** | SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid / Ants Laikmaa muuseum | Karin Mägi – Ants Laikmaa muuseumi teadur-kuraator | Merle Tomson – kaastööline; Egon Erkmann – kommunikatsioon | 2026 on Ants Laikmaa 160. sünniaasta, mil läbi aasta peetakse meeles kunstniku pere ja tema 20. saj alguse Eesti kultuurieliidist sõprasid. Paari viimase aastaga on muuseum saanud lisaks kunstihuviliste sihtkohast ka kohtumispaigaks kogukonnale. |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **18** | **„Meie naised. Meie jõud. Meie kaitse. Naiskodukaitse Kose kihelkonnas 100“** | Kose Raamatukogu / Kose Kihelkonna Muuseum | Mirey Rütman – Projektijuht ja algataja. Kose Kihelkonna Muuseumi muuseumispetsialist | Naiskodukaitse Kose jaoskond – Peamine kogukondlik koostööpartner: ajaloolise materjali kogumine, näituse sisuline toetamine, aastapäevaürituse korraldamine, vabatahtlik töö ja elanikkonnakaitse koolituste läbiviimine. Jaana Ratas – näituse kunstnik ja kujundaja, kes lõi ajaloolisi materjale ja kohalike naiste lugusid ühendava tervikliku ning emotsionaalselt mõjuva visuaalse lahenduse. Kose Kultuurikeskus (Kerli Sild) – Projekti oluline koostööpartner, kes pakkus ruumid näituse, piduliku avamise ja kogukonnale suunatud sündmuste läbiviimiseks, aidates tuua ajaloolise pärandi laiema avalikkuseni. Kose Kunstikeskus (Margit Mikk) – projekti koostööpartner, kes aitas korraldada projekti rahastamist ja halduslikku poolt ning panustas ajalooliste Kose vaadetega fotoseina valmimisse. Kose Raamatukogu (Hille Schaffrik ja Katrin Lille) – Projekti koostööpartner, kes korraldas näitusega paralleelse väljapaneku kohalike naiste hobidest ja loomingust, tuues esile nende mitmekülgse panuse kogukonnaellu. Kose Gümnaasium (Hanna Riive) – Projekti koostööpartner, kelle 6.–8. klassi õpilased osalesid näituse kuraatorituuridel, tutvudes kodukoha ajaloo, kohalike naiste pärandi ja vabatahtliku tegevuse väärtustega. Toomas Kutsar (Kaitseliit, Kose malevkond) – Elanikkonnakaitse koolitaja, kes viis läbi varjumise ja varjekohtade teemalise koolituse, aidates suurendada kohaliku kogukonna kriisivalmidust. Kaitseliit, Kose malevkonna pealik. Marje Verbo (Päästeamet) – Viis läbi projekti esimese koolituse, keskendudes kodusele kriisivalmidusele ja hädavajalikele varudele, aidates kogukonnal paremini valmistuda võimalikeks kriisiolukordadeks. Maris Lilleväli (Naiskodukaitse Harju ringkond, esmaabiinstruktor) – Esmaabikoolitaja, kes viis läbi imikute ja väikelaste elupäästva esmaabi koolituse, aidates suurendada kogukonna teadmisi ja valmisolekut hädaolukordades tegutsemiseks. Noorkotkad ja Kodutütred – Projekti aktiivsed koostööpartnerid, kes panustasid näituse digiteerimisse ning aitasid korraldada ja läbi viia pidulikku aastapäevasündmust, ühendades noorema põlvkonna kodukoha ajaloo ja vabatahtliku tegevuse traditsioonidega. Katrin Koch-Masing – 1930. aastate Naiskodukaitse vormikleidi rekonstrueerijad, kes aitasid ajaloolise rõivapärandi taas ellu äratada. Merike Kuks (Just 4 You ateljee) – 1930. aastate Naiskodukaitse vormikleidi rekonstrueerijad, kes aitasid ajaloolise rõivapärandi taas ellu äratada. Annely Tisler – Kose jaoskonna esinaine, kes panustas sündmuse korraldamisse ja toitlustusse. Hille Schaffrik – raamatukogupoolne korralduslik ja majanduslik tugi. Merike Jürjo – Ajaloolane, kes | „Meie naised. Meie jõud. Meie kaitse. Naiskodukaitse Kose kihelkonnas 100” tõi Kose Kihelkonna Muuseumi eestvedamisel esile kohalike naiste sajandipikkuse vabatahtliku panuse. Näitus ja kriisikoolitused ühendasid põlvkondi, ajalugu ja kogukonda. |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | pidas aastapäevasündmusel Naiskodukaitse ajalugu tutvustava ettekande | |
| **19** | **Eesti kirjanduse pidunädal** | SA A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel | Reelika Räim – projektijuht | Järva valla kultuurikeskus, Eva Linno – Järva valla poolne koordinaator, kirjanduspreemia; Järva Vallaraamatukogu, Eleri Kang – raamatukogude koordinaator; Koeru Kultuurimaja, Krista Jürgens – konverentsi koordinaator; Albu MTÜ, Tiia Mänd – kirjandusliku oaasi koordinaator; Järva-Madise külaselts, Egert Kaarlep – rahvamatka koordinaator, vabatahtlik; Enda Trubok – võistulugemise projektijuht; Kristi Kirss – meediaspetsialist; Rein Veidemann – eesti kirjanduse pidunädala patroon | Eesti kirjanduse pidunädal ühendab Tammsaarega seotud pikad kultuuritraditsioonid ja uued osalusvormid. Viie aastaga on Vargamäelt alguse saanud talvisest kirjanduspeost kujunenud kogukonna ühine ettevõtmine, mis jätkub 2027. aastal kuuendat korda. |
| **20** | **Läti ja Eesti muuseumitöötajate koolitamine ning kogumiku „Ligipääsetav muuseumiharidus: parimate praktikate kogumik“ koostamine** | Tartu Ülikooli muuseum | Ilona Piirimägi – Projektijuht | Turaida Muuseum-kaitseala – partner | Koostööprojekt arendas muuseumide ligipääsetavust. Eesti ja Läti spetsialistide kaasabil koolitati muuseumitöötajaid erivajadustega õpilastele sobivate muuseumitundide loomiseks. Parimad praktikad koondati muuseumidele eeskujuks mõeldud kogumikku. |

## KONSERVEERIMISTÖÖ

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | **Postijaama seinad räägivad hobuliikluse kõrgajast** | Transpordiamet / Eesti Maanteemuuseum | Rita Valge – projekti algataja; Kati Männik – siseviimistlusuuringute teostaja, konservaator; Kristi Vendelin – konservaator; Teele Ülesoo – konservaator | Kermo Vinnikov – Transpordiameti poolne projektijuht | Varbuse postijaama lugu on avanenud nagu pusle – tükk tüki haaval. Viimaste uuringute käigus tulid päevavalgele sinine trafaretmaaling ja selle peal käsitsi maalitud sammastik. Siseviimistlusuuringud andsid võimaluse kohtuda 19. sajandi endaga. |
| 2 | **Peidetud hiilgus – hõbeesemete konserveerimine näitusele** | Eesti Rahva Muuseum | Tiina Kull – konservaator; Karl-Erik Hiiemaa – konservaator | Eve Keedus – metoodik; Egle Pihlo – konservaator; Silli Peedosk – konservaator; Kristiina Piirisild – konserveerimisosakonna juhataja; Kadri Tomasson – säilitaja | Projekt ühendas konservaatorite erialaste teadmiste täiendamise kullasseppade tänapäevaste töövõtetega, et konserveerida ja dokumenteerida ligi 1000 hõbeeset ajaliselt tõhusalt ja museaalide väärtust säilitavalt. |
| 3 | **Eesti Loodusmuuseumi merikilpkonnaliste topiste konserveerimine** | Eesti Loodusmuuseum | Eleri Paatsi – projekti juht, juhendaja | Laura Gertrud Lill – Uurimistöö teostaja ja konservaator | Merikilpkonnad uues kuues: Eesti Loodusmuuseumi projekt, mis keskendus viie ajaloolise topise uurimisele ja nelja eksemplari konserveerimisele. Töö tagab, et need väärikad mereloomad on säilinud nii tulevastele uurijatele kui ka muuseumi külalistele. |
| 4 | **Rocca al Mare suvemõisa šveitsi villa magamistoa tapeedi konserveerimine ja restaureerimine** | SA Eesti Vabaõhumuuseum | Kadri Kallaste – konservaator; Vivian Siirman – suvemõisa ekspositsiooni kuraator; Dagmar Ingi – projekti koordinaator; Alois-Andreas Põder – suvemõisa restaureerimistööde sisuline järelevalve | Hannes Vinnal – materjali- ja arhiiviuuringud; Kristiina Ribelus – tapeedi rekonstruktsioonid | Rocca al Mare suvemõisa šveitsi villa magamistoa 19. sajandi viimasest veerandist pärit tapeedikihi konserveerimine ja restaureerimine eesmärgiga eksponeerida ruumi 2028. aastal avatavas suvemõisa ekspositsioonis. |

## MUUSEUMIKOGU ARENDAJA

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | **Underi ja Tuglase Kirjandusinstituudi muuseumi uuenemine** | Eesti Teaduste Akadeemia Underi ja Tuglase Kirjandusinstituut | Marin Jänes – Projektijuht; Margit Argus – Sisearhitekt | Margit Argus – Sisearhitekt; Marin Jänes – Projektijuht | Underi ja Tuglase muuseumi renoveerimise eesmärk oli ajakohastada hoone tehnilisi lahendusi ja siseviimistlust võimalikult märkamatult, hoides maksimaalselt alles ajaloolise maja algupärase ilme, koduse õhustiku ja kultuuripärandi. |
| 2 | **SA Saaremaa Muuseumi kantseleihoone keldri hoidlakompleksi ja kunstihoidla täielik moderniseerimine ning säilitustingimuste parandamine** | Sihtasutus Saaremaa Muuseum | Priit Kivi – projektijuht | Riina Kilumets – kogude kolimine; Kultuuriministeerium – hoidlamööbli ja kliimakontrolliseadmete rahastaja; Arens Ehitus OÜ – ehitustööd | SA Saaremaa Muuseum viis aastatel 2025–2026 ellu ulatuslikud hoidlaarendused. Kantseleihoone keldrid rekonstrueeriti nõuetekohasteks hoidlaruumideks ning Arhiivi tänava kunstihoidla sisustati kaasaegse ruumisäästliku hoidlasüsteemiga. |
| 3 | **Kriisiks valmis: kogude esmareageerimise komplektid** | Sihtasutus Eesti Ajaloomuuseum | Mari Luukas – Projektijuht; Jelizaveta Pratkunas – Projekti teostaja; Janne Randma – Projekti teostaja | Ann Aaresild – Algne kontseptsioon; Tiina Sakermaa – Algne kontseptsioon | Praktilisel kogemusel põhinev lahendus, mis aitab muuseumil kriisiolukordades kiiresti tegutseda. Projekti käigus täiendati esmareageerimise komplekte ning parandati nende kättesaadavust museaalide paremaks kaitsmiseks. |
| 4 | **Andmebaas „Nõukogude sõjamonumendid ja sõjahauad Eestis 1944–1991“** | Eesti Sõjamuuseum - kindral Laidoneri muuseum | Ranno Sõnum – Projektijuht, andmebaasi koostaja | Arnold Unt, Eesti sõjamuuseum - kindral Laidoneri muuseum – Andmebaasi koostamises osaleja | Andmebaas „Nõukogude sõjamonumendid ja sõjahauad Eestis 1944–1991“ koondab Eesti territooriumil asunud või asuva 366 Nõukogude sõjamonumendi andmed. Suurem osa neist oli püstitatud punaarmeelaste ühishaudadele langenute mälestamiseks. |
| 5 | **Eesti Arhitektuurimuuseumi hoiutingimuste parendamine** | Sihtasutus Eesti Arhitektuurimuuseum | Sandra Mälk – Peavarahoidja, projekti eestvedaja; Anna-Liiza Izbaš – Teadur-koguhoidja, projekti eestvedaja | Sandra Mälk – Peavarahoidja, projekti eestvedaja; Anna-Liiza Izbaš – Teadur-koguhoidja, projekti eestvedaja | Arhitektuurimuuseumi kogude paremaks säilitamiseks korrastati olemasolevaid hoidlaruume ja seati sisse majaväline renditav hoidlapind. Projekti eestvedajateks olid muuseumi peavarahoidja Sandra Mälk ja teadur-koguhoidja Anna-Liiza Izbaš. |
| 6 | **Märgpreparaatide kogu moderniseerimine Eesti Loodusmuuseumis** | Eesti Loodusmuuseum | Lennart Lennuk – Projekti juht | Leida Ojasoo – projekti teostaja; Joosep Sarapuu – projekti teostaja | Projektiga päästeti ja korrastati Eesti Loodusmuuseumi unikaalne märgpreparaatide kogu. Tegeleti kraadi tõstmisega – kogu kange kraam läks sihtotstarbeliselt teaduse ja hariduse hüvanguks! |
| 7 | **Muuseumide ja näituseasutuste nõustamine kunstiteoste eksponeerimistingimuste täiustamiseks** | Sihtasutus Eesti Kunstimuuseum | Kersti Kuldna-Türkson – Peavarahoidja - projekti koordinaator; Grete Ots – Konserveerimisosakonna juhataja - projekti koordinaator | EKM koguhoidjad ja konservaatorid – osalejad | Eesti Kunstimuuseumi koguhoidjad ja konservaatorid nõustavad museaalide laenulevõtjaid kunsti eksponeerimistingimuste (õhuniiskus, temperatuur, valgus, turvalisus) osas, et tagada näitustel eksponeeritavate kunstiteoste pikaajaline säilimine. |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 8 | **Tehtud! Visadus viib sihile ehk veerand sajandit ERMi esemekogude digiteerimist** | Eesti Rahva Muuseum | Riina Reinvelt – projekti teostaja (koguhoidja); Ülle Jäe – projekti teostaja (koguhoidja); Maire Kuningas – projekti teostaja (koguhoidja); Siret Saar – projekti teostaja (koguhoidja); Liisi Tammar – projekti teostaja (koguhoidja); Kadri Vissel – projekti teostaja (koguhoidja); Ange Nimeta – projekti teostaja (failide haldaja); Anu Ansu – projekti teostaja (fotograaf); Berta Jänes – projekti teostaja (fotograaf); Arp Karm – projekti teostaja (fotograaf); Reigo Lokk – projekti teostaja (koguhoidja); Aune Anton – projekti teostaja (EL rahastatud digiprojektide juht) | OÜ Ratus ja OÜ Sven Tupits – EL rahastatud digiprojektide teostaja | ERM alustas esemekogude süstemaatilise digimisega 2002. aastal, mil digitehnika oli veel uudne. Lähtekohaks oli uurijatele parema ligipääsu loomine, aga ka museaalide säilimise tagamine. 25 aastat süsteemset tööd ja olemegi jõudnud finišisse! |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **9** | **Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu nähtavaks** | Sihtasutus Eesti Meremuuseum | Laura Jamsja – arendusprojekti eestvedaja, kunsti koguhoidja, näituse kaaskuraator, raamatu üks autoritest; Kadri Asmer – näituse kaaskuraator, raamatu üks autoritest, kunstiajaloolane; Kadi Karine – näituste projektijuht; Eva-Maria Maiste – publikatsioonide projektijuht; Oksana Leontjeva – esemete ettevalmistus, säilitaja | Laura Jamsja, Oksana Leontjeva, Meeli-Heli Lepna, Ruth Ristmägi, Roman Matkiewicz, Maria Väinsar, Katrina Saar, Maksing OÜ, Kanuti konserveerimis- ja digiteerimiskeskus, Jalax OÜ, Artsmart OÜ – Museaalide ettevalmistus<br>Kadri Asmer, Urmas Dresen, Laura Jamsja – Autorid, raamat “Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu”<br>Eva-Maria Maiste – Publikatsioonide projektijuht, raamat “Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu”<br>Hille Saluäär – Eesti keele toimetaja, raamat “Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu”<br>Kristi Lahne – Tõlge inglise keelde, raamat “Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu”<br>Andres Tali – Kujundus, raamat “Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu”<br>Laura Jamsja, Kadi Karine, Kärt Talvik, Iris Tomson, Laura Maide, Sander Jürisson, Oksana Leontjeva, erakogude omanikud – Tuumikmeeskond, ajutine näitus “Kunstnik sadamakail. Friedrich Tammiku kaptenipildid” (15.09.–31.12.2023) ja rändnäitused “Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu” Tammsaare pargis, Tallinna Sadamas<br>Kadri Asmer, Laura Jamsja – Kuraatorid, ajutine näitus “Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu” Lennusadamas (13.02.–1.11.26)<br>Kadi Karine – Näituse projektijuht, ajutine näitus “Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu” Lennusadamas (13.02.–1.11.26)<br>Mae Kivilo – Näituse kujundus, ajutine näitus “Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu” Lennusadamas (13.02.–1.11.26)<br>Kaisa Ling – Audiolugude autor, ajutine näitus “Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu” Lennusadamas (13.02.–1.11.26)<br>Helina Torv, Valter Vaht, Tõnis Veltman – Tehnilised lahendused, ajutine näitus “Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu” Lennusadamas (13.02.–1.11.26)<br>Lauri Laasik – Animatsioon, ruumiprojektsioon; ajutine näitus “Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu” Lennusadamas (13.02.–1.11.26)<br>Katriin Reinsoo, Artur Räpp, Vaimupuu MTÜ, MTÜ Viipelism, Reet Reidak, Eesti Rahvusraamatukogu Pimedate Raamatukogu, Miniature OÜ – Ligipääsetavuslahendused, ajutine näitus “Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu” Lennusadamas (13.02.–1.11.26)<br>Trage OÜ – Näituseruumi ehitustööd ja erimööbel, ajutine näitus “Mere kutse. Eesti | 2026 jõudis lõpule kolm aastat kestnud kunstikogu uurimis- ja arendusprojekt. Selle jooksul korrastati ja digiteeriti kunstikogu, parandati selle säilitustingimusi ning toodi vähetuntud tahk merekultuurist avalikkuse ette raamatu ja näitustega. |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | Meremuuseumi kunstikogu" Lennusadamas (13.02.–01.11.26)<br>Valge Kuup OÜ – Museaalide paigaldus, ajutine näitus "Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu" Lennusadamas (13.02.–01.11.26)<br>Helene Uppin, Kristel Bultot, Irma Mets – Haridus- ja elamusprogrammid, ajutine näitus "Mere kutse. Eesti Meremuuseumi kunstikogu" Lennusadamas (13.02.–01.11.26)<br>Iris Tomson, Laura Maide – Turundus ja kommunikatsioon | |
| **10** | **Püüdes kaduvat kunsti – Eesti Noorsooteatri lavastuste stsenograafia järjepidev jäädvustamine Nukuteatrimuuseumis** | Sihtasutus Eesti Noorsooteater | Gerli Mägi – projektijuht; Iti Niinemets – projektijuht | Gerli Mägi – projektijuht; Iti Niinemets – projektijuht | Lavastus on kaduv kunstivorm. Nukuteatrimuuseum jäädvustab Noorsooteatri lavastuste stsenograafiat järjepidevalt ja vahetult pärast lavastuse lõppu, et säilitada kaduvat teatripärandit tulevastele põlvedele. |
| **11** | **Kuidas kolida muuseumikogu ilma ühtegi eset liigutamata? ENTUst MuISi – ühe kogu ümbermõtestamine, andmete tõlkimine ja migreerimine** | Kistler-Ritso Eesti Sihtasutus | Liisi Ploom – teostaja; Raimo Tõnissoo – teostaja | Liisi Rannast-Kask – algataja; Entusiastid OÜ – partner | Aastatel 2024–2026 viidi Vabamu museaalide andmestik ENTU-st üle MuIS-i. Eesmärk oli säilitada varasem museoloogiline töö, korrastada ja kohandada andmed MuIS-i struktuuriga ning tagada kirjeldus- ja hoiukohainfo edasine kasutatavus. |

# MUUSEUMIHARIDUSE EDENDAJA

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | **Muuseum ja ajaloolised teadusinstrumendid MATIK hariduse arendajana - Tartu Ülikooli muuseumi INSIGHT projekt** | Tartu Ülikooli muuseum | Tiiu Kreegipuu – projektijuht | | Tartu Ülikooli Muuseumi projekt INSIGHT arendab koolides MATIK haridust tuues ajaloolised teadusinstrumendid klassiruumi. Rahvusvahelises koostöös on korraldatud koolitusi, töötubasid, loodud õppematerjale ja õpetajate võrgustik. |
| 2 | **Muuseum kõigile. Eesti Loodusmuuseumi haridusfond – uus mudel muuseumihariduse kättesaadavuse suurendamiseks** | Eesti Loodusmuuseum | Hanna Mari Villsaar – Haridusfondi idee algataja ning fondi ja partnersuhete juht.<br><br>Egle Hecht-Veermets – Haridusfondi sisujuht. | If P&C Insurance AS (If kindlustus) – Haridusfondi esimene erasektori suurtoetaja ja strateegiline koostööpartner, kelle toel jõuab aastatel 2026–2028 tasuta loodusharidusprogrammideni 6000 õpilast.<br><br>Annika Räim – Haridusfondi mõttekoja liige, haridusvaldkonna ekspert.<br>Annikki Aruväli – Haridusfondi mõttekoja liige, Kultuuriministeeriumi kultuurihariduse ja ligipääsetavuse nõunik.<br>Anri Kivil – Haridusfondi mõttekoja liige, Püha Johannese Kooli bioloogiaõpetaja.<br>Asta Tuusti – Haridusfondi mõttekoja liige, bioloog ja keskkonnahariduse ekspert.<br>Elizaveta Cheremisina – Haridusfondi mõttekoja liige, noorsootöö valdkonna ekspert.<br>Hanno Zingel – Haridusfondi mõttekoja liige, Kliimaministeeriumi looduskaitse nõunik.<br>Krista Keedus – Haridusfondi mõttekoja liige, Tallinna Haridusameti hariduskorralduse osakonna juht.<br>Lilian Eylandt – Haridusfondi mõttekoja liige, If Kindlustuse kommunikatsioonijuht.<br>Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) – Avaliku sektori rahastuspartner | Eesti Loodusmuuseumi loodud Eesti esimene muuseumi haridusfond on uudne ja pikaajaline koostöömudel, mis ühendab avaliku ja erasektori panuse, et muuta kvaliteetne muuseumiharidus lastele kättesaadavaks üle Eesti. |
| 3 | **„Loovad käed“ kunstitöötubade sari eesti viipekeeles** | Adamson-Ericu muuseum | Maris Paal – ’’Loovad käed’’ idee autor ja projektijuht; Triin Jõeveer – ’’Loovad käed’’ töötubade juhendaja | Viipekeeletõlkide OÜ – viipekeele tõlk | „Loovad käed” on eesti viipekeeles toimuvate kunstitöötubade ja lühituuride sari Adamson-Ericu muuseumis, mis pakub kurtidele ja vaegkuuljatele võimalust avastada Eesti kunstipärandit ja väljendada end loovalt ligipääsetavas ja toetavas keskkonnas. |
| 4 | **“Lastega õue” ArhMusi peredele suunatud laupäevakud õues ja linnaruumis** | Eesti Arhitektuurimuuseum | Eliise Marie Nõgel – muuseumi programmijuht ja sündmuse koordinaator; Iris Jurma-Kangur – muuseumi pedagoog ja projekti idee autor | Kirke Päss – läbiviija, Arhitektuuri kool; Piret Anier – läbiviija, Arhitektuuri kool; Madli Luuk – läbiviija, ArhMus | Õue- ja linnaruumi kui mitmekesise, liikumist soodustava ja põneva mänguruumi (taas)tutvustamine lastele ning nende vanematele ja õuemängude ning tegevuste propageerimine laste ja noorte seas. |
| 5 | **Perepööre: pere- ja lastekülastuse kogemuse arendamine ERMis** | Eesti Rahva Muuseum | Maris Klaas – idee ja projekti koordineerimine; Laura Kipper – idee ja projekti koordineerimine; Liina Kuzemtšenko – idee ja projekti koordineerimine | Ruumimeister OÜ – ruumikujundus, teostus; Triinu Laan – audiogiidi tekstide autor; Bassein OÜ – põgenemistoa graafiline disain ja visuaalne identiteet; Oskar Harding – põgenemistoa valgus- ja audiovisuaalsed lahendused; TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia etenduskunstide õppekava tudengid – audiogiidile hääle andjad | 2025-26 võtsime fookusesse laste ja perekülastuse parendamise ning arendasime erinevaid lahendusi õppimiseks ja vaba aja veetmiseks. Valminud audiogiid, pereruum, põgenemistuba ja Mängumetsa programm muudavad muuseumi eri vanustele kaasahaaravamaks. |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 6 | **Tallinna Linnamuuseumi Fotomuuseumi muuseumitund "Klõps ja müüdud!"** | Tallinna Linnamuuseum / Fotomuuseum | Alesja Stavitskaja – Projektijuht/ teostaja; Relika Kala – Projektijuht/ teostaja | | Fotomuuseumi „Klõps ja müüdud“ on loov ja praktiline LAK-õppe tund, kus õpilased kehastuvad reklaamfotograafideks. Fotosid luues ja analüüsides arenevad eesti keele oskus, visuaalne kirjaoskus, loov mõtlemine ning suhtlus-, koostöö- ja digipädevus. |
| 7 | **Microfiction 2026 – ajalooline pildimaterjal noorte loovuse ja kultuuripärandi vahendajana** | Valga Muuseum | Neeme Punder – korraldaja | Claude RIGA – formaadi idee autor; Valga Gümnaasium – partner; LC Valga Säde naisteklubi – partner; Riia Juugendstiili Muuseum – partner | Valga Muuseumi Microfiction ühendas ajaloolised postkaardid ja loovkirjutamise. Koostöös Valga Gümnaasiumi ning Riia juugendstiili muuseumi ja Claude RĪGAga valmis 86 õpilaste loovtööd, mis sidusid kultuuripärandi ja loomingulise eneseväljenduse. |
| 8 | **Eesti Maanteemuuseumi haridusprogramm "Ellujäämiskunst liikluses"** | Eesti Maanteemuuseum | Liina Nurmine – Projekti juht | Psühhobuss OÜ – Konsultant, koostööpartner psühholoogia ülesannete alal | Kas jõuad reageerida, kui pilk on telefonis? Mis tunne on, kui auto rullub üle katuse? Eesti Maanteemuuseumi programm „Ellujäämiskunst liikluses“ ühendab psühholoogia, katsed ja simulatsioonid näitamaks, kuidas meie valikud mõjutavad liiklusohutust. |
| 9 | **Muuseumitund „Mõista- mõista, mida ta tunneb?“** | Nukuteatrimuuseum | Laura Linna – Muuseumitunni looja; Liisa Luhakivi – Muuseumitunni looja | Iti Niinemets – Muuseumi juhataja | Muuseumitunnis tutvume mängu ja teatrinukkude toel põhiemotsioonidega. Avastame, kus tekivad meie kehas erinevad tunded ja kuidas me neid kogeme. Spetsiaalsete teatrinukkude välimust ja liikumist uurides õpime, kuidas emotsioone teatrilaval kujutada. |
| 10 | **Digitaalne käsiraamat "LAINED – vaimset tervist toetavad harjutused muuseumitundi" ja LAINETEST koosnev muuseumitund "Ajulained"** | Tartu Mänguasjamuuseum | Kadri Toomsalu – projekti sisuline koordinaator; Katrin Vask – projektijuht | Museo Leikki – partner; Johanna Rassi – Soome-poolne projekti koordinaator; Tuuli Uusikukka – Soome-poolne projekti koordinaator (pedagoogika); MTÜ Peaasi – nõustamine | Kolmkeelne (eesti, soome, inglise) harjutuste kogumik, mille on muuseumipedagoogidele koostanud Eesti ja Soome psühholoogid, terapeudid ja pedagoogikaspetsialistid ning mis sisaldab 4–15-aastaste laste vaimset tervist toetavaid harjutusi. |
| 11 | **„Info relvana“ muuseumitund ja veebikursus** | Vabamu | Nikolai Ostašov – Sisujuht | Kaitseministeerium – Rahastaja; Eesti Interneti SA – Rahastaja | "Info relvana" muuseumitund ja veebikursus annavad Eesti lähiajaloo ja külma sõja näitel ülevaate, kuidas väärinfo on mõjutanud ajalugu ja kujundab tänapäeva narratiive ning aitab väärtustada vabaduse ja tõe olulisust just üksikisiku tasandil. |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 12 | **„Puust ja punaseks“ koolipäevad II ja III kooliastmele** | Eesti Meremuuseum ja partnerasutused | Kristel Bultot – Eesti Meremuuseumi poolne projekti koordineerija ja koolipäevade läbiviija; Anu Kohal – Eesti Ajaloomuuseumi poolne projekti koordineerija ja koolipäevade läbiviija; Iti Niinemets – Eesti Noorsooteatri (Nukuteatrimuuseumi) poolne projekti koordineerija; Kristel Soidra – Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseumi poolne projekti koordineerija ja koolipäevade läbiviija; Liia Kanemägi-Jõerand – Tallinna Linnamuuseumi (Kiek in de Kök) poolne projekti koordineerija; Birgitta Laanmets – Raeapteegi muuseumi poolne projekti koordineerija ja koolipäevade läbiviija. | Katrin Tõnisson, Eesti Lastekirjanduse Keskus – ELK poolne projekti koordineerija ja koolipäevade läbiviija; Brita-Liis Oruste, Rahvusooper ja -ballett Estonia – Rahvusooper ja -ballett Estonia projekti koordineerija. | 11 aastat kestnud Tallinna kesk- ja vanalinna muuseumide ja kultuuriasutuste koostööprojekt, mis pakub II-III kooliastmele temaatilisi aktiivõppe koolipäevi. Iga partner käsitleb teemat läbi oma asutuse fookuse ja kogude/keskkonna/esemete kaudu. |
| 13 | **Täiskasvanutele mõeldud rännaklavastus "Elustuvad hetked murtud karkude linnast" Haapsalu raekojas** | Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid | Anne Suislep – Rännaklavastuse lavastaja-projektijuht | Haapsalu Teatristuudio – Rännaklavastuse läbiviijad | Haapsalu raekoja muuseumis viib Haapsalu teatristuudio täiskasvanuid rännaklavastusele, mis põhineb artiklitel Haapsalust. Tegemist on esimese teatrietendusega Haapsalu raekojas ning esimese rännaklavastusega Haapsalu Teatristuudiolt. |
| 14 | **Tegevuslehed Köler 200 näitusekogemuse toetamiseks.** | Viljandi Muuseum | Liina Roht – Tegevuslehtede koostaja, projekti teostaja | Liina Roht – Tegevuslehtede koostaja, haridustegevuste läbiviija | Köler 200 näituse juurde loodud iseseisev haridustegevus aitab üksikkülastajal kogeda näitust sügavamalt. Loovad ülesanded ja erineva süvenemisastmega materjalid kutsuvad võtma aega, märkama detaile ning suhestuma maalidega isiklikumal viisil. |

# MUUSEUMIUUENDAJA

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | **Vargamäe muuseumi püsinäituse digitaalsed välirajad – uus viis kirjanduspärandi vahendamiseks** | Sihtasutus A.H.Tammsaare Muuseum Vargamäel | Reelika Räim – Projektijuht | Ionel Lehari – loovjuht, graafiline disain; Orgo OÜ – digitaalne lahendus; MuteMix OÜ – montaaž ja helisalvestus; Riste Lehari – väliraja tekstide projektijuht | Vargamäe uudne digitaalne väliradade lahendus ühendab maamärgid, audiolood ja maastikul liikumise. Spetsiaalne veebirakendus juhib külastajat iseseisval avastusretkel ning lastele loodud aardejaht muudab pärandi avastamise mänguliseks. |
| 2 | **Aju Vabaduse Labor - mänguline avastusruum Tartu Ülikooli muuseumis** | Tartu Ülikooli muuseum | Kadri Kaljurand-Lipp – Projektijuht; Tiiu Kreegipuu – Kuraator; Klaus-Peeter Ladva – Kuraator | Mae Kivilo – Kujundaja; Teele Strauss – Graafiline disainer; Jaan Aru – Konsultant; Mariann Raisma – Konsultant; Random Solutions OÜ – Ehitus; Digitrükk OÜ – Trükilahendused; Muinsuskaitseamet – Rahastus muuseumide kiirendi toetusvoorust | Arendusprojekt toetab muuseumi missiooni arendada arukamat ühiskonda ja kõnetada lapsi ning peresid. Tulemuseks on teaduspõhine avastusruum, kus mängu kaudu õpitakse tundma aju ning arendatakse uudishimu, loovust ja iseseisvat mõtlemist. |
| 3 | **Koolitusrännak "Päranditargaks!" - kala või õng?** | Tartu Linnamuuseum | Risto Lehiste – idee ja sisu autor; Kaie Jeeser – idee ja sisu autor, sisuandja | Valdur Mikita – Sisuandja; Fred Puss – Sisuandja; Kurmo Konsa – Sisuandja; Carola Kanarbik – Sisuandja; Madle Uibo – Sisuandja | Koolitussari „Päranditargaks!“ muudab muuseumi rolli, kaasates inimesi oma perekonna kultuuripärandit märkama, dokumenteerima ja hoidma. See loob silla eraisikust koguja ja muuseumi vahel, väärtustades pärandiloomet ka väljaspool muuseumi. |
| 4 | **Viljandi Muuseum uueneb – uus mõtteviis, uued võimalused** | SA Viljandi Muuseum | Viljandi Muuseum – Organisatsiooni uuenemise elluviija | Anu Rannu – Organisatsiooni uuenemise eestvedaja ja strateegiliste muudatuste juht; SA Viljandi Muuseumi meeskond – Uue mõtteviisi ja töökorralduse kujundamine ning rakendamine | Viljandi Muuseumi uuenemine sai alguse mõtteviisi muutusest: näitusi ja sündmusi nähakse nüüd tervikliku, eri sihtrühmi kõnetava programmi osana. Uus lähenemine muutis ka töökorraldust, mille suureks proovikiviks ja väljundiks sai projekt „KÖLER 200“ |
| 5 | **Eesti Arhitektuurimuuseumi välialade, külastusteekonna ja uue visuaalse identiteedi uuendamine** | SA Eesti Arhitektuurimuuseum | Karen Jagodin – Projektijuht ja algataja | Koit Randmäe – Näituse produtsent, kujundaja; Liina Luhats-Ulman – Turundus- ja kommunikatsioonijuht; Agnes Ratas – graafiline disainer, visuaalse identiteedi autor; Mikk Heinsoo – graafiline disainer, visuaalse identiteedi autor; Grete Veskiväli-Dubov – Maastikuarhitekt, välialade autor; Hannes Aava – Maastikuarhitekt, välialade kaasautor, välinäituse kuraator; Anna-Liiza Izbaš – Välinäituse kuraator; Tauno Tali – Välialade teostaja; Daniel Kotsjuba – Külastajateekonna ja muuseumi ligipääsetavuse uuringu läbiviija; Joel Kotsjuba – Külastajateekonna ja muuseumi ligipääsetavuse uuringu läbiviija; Ian-Simon Märjama – Haldusspetsialist, välialade teostuse tehniline koordinaator | 2025-2026 teostas Eesti Arhitektuurimuuseum suuremahulise uuenduse, tuues avalikkuse ette uuendatud visuaalse identiteedi, nimetuse ArhMus, väliekspositsiooni ning kogu uuendatud muuseumi välialade kontseptsiooni. |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 6 | **Näitus Viikingid enne viikingeid Stockholmis VRAKi muuseumis** | SA Saaremaa Muuseum | Priit Kivi – projektijuht | Rita Rahu – kujundus, vitriinid jms; Piret Hiie-Kivi – arheoloogilised leiud; Sofia Törnqvist – partneri projektijuht; Exhibition Curator, SWEDISH NATIONAL MARITIME, TRANSPORT AND MILITARY MUSEUMS; Susanna Allesson-Nyberg – partneri leidude säilivuse eest vastutaja; Curator, Collections Unit, SWEDISH NATIONAL MARITIME, TRANSPORT AND MILITARY MUSEUMS; Motor OÜ – Vitriinide ülesehitus; Odd Johansen – lepingulised kokkulepped; vastuvõtva muuseumi juht (VRAK – MUSEUM OF WRECKS); SWEDISH NATIONAL MARITIME, TRANSPORT AND MILITARY MUSEUMS; STATENS MUSEER FÖR MARITIM-, TRANSPORT- OCH FÖRSVARSHISTORIA (Arrémuseum \| Flygvapenmuseum \| Järnvägsmuseet \| Marinmuseum \| Sjöhistoriska museet \| Vasamuseet \| Vrak – Museum of Wrecks) – partneri katusorganisatsioon | SA Saaremaa Muuseum lõi maailma ajalugu muutnud Salme laevmatuste näituse „Viikingid enne viikingeid“, mis jõudis 2025. aastal Stockholmi kesklinna VRAK-muuseumisse ja tutvustab Eesti arheoloogiat rahvusvahelisele publikule |
| 7 | **Olümpiabuss – ainulaadne spordipärandikogemus avaliku teenuse osana spordimuuseumi, linna ja erasektori koostöös** | SA Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum | Siim Randoja – Kontseptsioon ja sisuloome; Ingris Suvi – Teostuse projektijuht; Urmet Paloveer – Sisuloome | Ramses Riive (GoBus) – GoBus Eesti partner; Roman Meeksa (Tartu linnavalitsus) – Tartu linna partner; Rait Männik (Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum) – Sisuloome tugi; Anett Tõnismäe-Bogdanov (Loovagentuur Tofu) – Olümpiabussi disain; DUO reklaam – Kleebiste trükk ja paigaldus | Olümpiabuss näitab, kuidas muuseumi, linna ja erasektori koostöös saab olemasolevast avalikust teenusest kujundada pikaajalise muuseumikogemuse, mis jõuab igapäevaselt inimesteni, kelle jaoks muuseumikülastus ei pruugi olla tavapärane valik. |
| 8 | **Kumu aatriumi ja muuseumipoe uuendus** | SA Eesti Kunstimuuseum | Piret Järvan – Turundus- ja teenindusvaldkonna juht | Riksen OÜ – Mööbli teostamine; Pille Lausmäe-Lõoke – Sisearhitekt; Windsor Investments OÜ – Külastaja teekonna kujundamine ja nõustamine paigutuse osas; Kätlin Tischler-Süld – Graafiline disain; Digitrükk OÜ – Viitade teostus; Nele Hanson – Müügikorraldaja; Inga Jaagus – Projektijuht; Helen Melesk – E-arenduse spetsialist; Kille Onton – Kaupluste juhataja; Helvi Kruus – Klienditeenindaja; Katrin Niidla – Klienditeenindaja; Malle Soidla – Klienditeenindaja | Kumu muuseumipoe uuendus muutis poe avaramaks, külastajasõbralikumaks ja paremini toimivaks. Läbimõeldud ruumilahendus ja selgem tooteesitlus toovad Eesti kunsti külastajatele lähemale. |
| 9 | **Piimanduse pärandist tänapäeva – koostöös sünnib järjepidevus** | SA Eesti Piimandusmuuseum | Anneli Siimussaar – partnersuhetejuht | Valio Eesti AS – partner; Saaremaa Piimatööstus AS – partner; Järvamaa Rakenduslik Kolledž Särevere õppekoht – partner | Keerulised ajad panevad otsima uusi lahendusi. Pöördusime heade partnerite poole ning koostöös sündis piimapäev Saaremaal, kampaania „Kuidas vanasti võid tehti?“, kohukese fotosein, ühine haridusprogramm ja meiereide park. Ühiselt suudame rohkem! |
| 10 | **Näitus „Sorgu tuletorn – elavda, hoia, mõtesta!“** | SA Eesti Meremuuseum | SA Eesti Meremuuseum – Projekti teostaja; Roman Matkiewicz – näituse autor, kujundaja; Teele Siig – projektijuht | Indrek Laos – näituse autor, kuraator; Flux OÜ – 3D mudel ja liitreaalsuslahendus tuleviku Sorgu tuletornist | Euroopa muinsuskaitsepäevadeks avas meremuuseum koostöös Indrek Laosega Tammsaare pargis näituse „Sorgu tuletorn – elavda, hoia, mõtesta!“, mis kutsub avastama ühe Eesti omanäolisema tuletorni lugu ning märkama meie merepärandi väärtust ja haprust. |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 11 | **Muuseumide tulevikutegijad kasvavad siin - Eesti esimene terviklik muuseumivaldkonna praktikaprogramm Eesti Loodusmuuseumis** | Eesti Loodusmuuseum | Hanna Mari Villsaar – Käivitaja, projektijuht, juhendaja; Leida Ojasoo, Anete Altrov, Joosep Sarapuu, Lennart Lennuk, Tiiu Leet, Eleri Paatsi, Karin Truuver, Marja-Liisa Kämärä, Loore Ehrlich, Jana-Maria Habicht, Aare Lindt, Liisa Johanna Lukk, Kairit Kalvik, Enri Uusna. – Praktika juhendajad | Samad ülalnimetatud muuseumi töötajad – Projektijuht, juhendajad | Eesti esimene terviklik muuseumipraktika programm Eesti Loodusmuuseumis toob valdkonda uusi talente, teadmisi ja ideid. Uuenduslik personaliprojekt kasvatab valdkonna järelkasvu, leevendab ressursipuudust ja tugevdab muuseumi brändi tööandjana. |
| 12 | **Teatri ja muusikamuuseumi muutmine „arhiiv-muuseumist“ tegevusmuuseumiks** | SA Eesti Ajaloomuuseum | Annely Kaldoja – teatrivaldkonna kuraator; Carolyn Kranjak – muusikavaldkonna kuraator; Krista Sarv – ideeloome ja korraldus; Jaanus Rohumaa – idee autor, protsesside juht | Herke Kukk – projektijuht; Triin Kerge – projektijuht; Mae Variksoo – projektijuht; Ann Aaresild – kogude kolimine; Eesti Teatri- ja Muusika Akadeemia – koostöö sisuloomes ja üritustel; Veronika Portsmuth – muusikavaldkonna sisuloome ja üritused; Kristjan Suits – Tahan mängida loovjuht; Rahvusooper Estonia – koostöö sisuloomes ja üritustel; Vanemuine – koostöö sisuloomes; Rakvere teater – koostöö sisuloomes; Eesti Draamateater – koostöö sisuloomes; Tallinna Linnateater – koostöö sisuloomes; Ugala – koostöö sisuloomes | Teatri- ja muusikamuuseum muudeti nišimuuseumist atraktiivseks külastuspaigaks. Muuseumi näitusepind suurenes ligi kolm korda, parandati kogude hoiu- ja kasutustingimusi ja loodi loovust arendav ning teatri- ja muusikaimet avav püsinäitus. |
| 13 | **"Tõde ja õigus" 100** | Tallinna Kirjanduskeskus | Maarja Vaino – eestvedaja | Tiina Lipp, Tallinna Kirjanduskeskus – üldkorraldus; Mari Vapper, Tallinna Kirjanduskeskus – üldkorraldus; Anneli Leinpere, Tallinna Kirjanduskeskus – üldkorraldus; Aimar Jugaste, Vaal galerii – üldkorraldus; Kelli Gedvil, Vaal galerii – üldkorraldus | "Tõde ja õigus" 100: üks suur romaan, 100 kunstnikku, 100 bibliofiilset raamatut ja Eesti esimene raamatuoksjon! |
| 14 | **Öö muuseumis. Oma kodus. \| Narva linnuse karavanipargi loomine** | SA Narva Muuseum | Mihhail Duzenko, muuseumi müügijuht – Idee autor ja eestvedaja | Deniss Zimin, muuseumi haldusjuht – Tehniliste lahenduste leidja ja teostaja; Maria Smorževskihh-Smirnova, juhatuse liige – Idee toetaja ja elluviimise innustaja | Narva Muuseum muutis ajaloolise linnusehoovi ainulaadseks karavanipargiks, tuues piirkonda uue teenuse, jõudes uue külastajaskonnani ja tõestades, et kultuuripärand ning ettevõtlikkus käivad käsikäes. Juba esimesel hooajal jõudis projekt kasumisse. |
| 15 | **Lavastus "Alguskokkukõla. Juhan Liivi lugu" Juhan Liivi muuseumis** | Juhan Liivi muuseum / Peipsiääre Vallavalitsus | Mari Niitra – projektijuht, lavastuse produtsent; Tanar Kirs – idee ja teksti autor, etendaja | Pääru Oja – teksti kaasautor, näitleja; Pärt Uusberg – helilooja, dirigent; Kammerkoor Head Ööd, Vend – muusika esitaja; Kaur Riismaa – lavastuse konsultant; Aksel Haagensen – kunstnik; Karl-Gustav Kello – tehniline teostaja | Juhan Liivi muuseum tõi suvel 2026 välja muusikalise teaduslavastuse "Alguskokkukõla. Juhan Liivi lugu", ühendades luuletaja tutvustamisel sundimatult teaduse, teatri ja muusika vahendid ning luuletaja kodutalu genius loci. |
| 16 | **Jalgrataste kogumise kampaania "Suveks sadulasse"** | Transpordiamet / Eesti Maanteemuuseum | Mailis Mõttus – Projektijuht | Eesti Maanteemuuseum (Mailis Mõttus) – Kampaania sisuline korraldamine ja elluviimine; MTÜ Lionsklubi Põlva Gloria (Kanni Kallastu) – Kampaania ametlik korraldaja ja koostööpartner; MTÜ Kagu-Eesti Lasterikkad (Bibi Perlov) – Koostööpartner - perede leidmine; OÜ Rattaring – Koostööpartner - rataste parandus (Tartu); OÜ Raudnagel – Koostööpartner - rataste parandus (Põlva); Transpordiamet (Kerli Pärna) – Koostööpartner | „Suveks sadulasse“ on lugu sellest, kuidas unistus päris oma jalgrattast võib saada ühe suure seikluse alguseks. Natuke hoolt, paar osavat kätt ja suur annus head tahet ning kellegi väikseks jäänud rattast saab teise lapse suur rõõm. |

# PÜSINÄITUS

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | **Nähtamatu Tartu. 800 aastat linna algusest** | Tartu Ülikooli muuseum | Arvi Haak, Tiiu Kreegipuu, Marge Konsa ja Mariann Raisma – kuraatorid | Tartu Linnamuuseum – koostööprojekti asutuse juht; TÜ ajaloo ja arheoloogia osakond – koostööprojekti asutuse juht; Katrin Sipelgas – kunstnik | Näitus avab Tartu linna alguse lugu 800 aastat tagasi. Kuidas Tartust linn sai? Milline oli 13. sajandi tartlane? Kuidas jutustada lugu, millest on alles vaid üksikud killud? Kas see lugu on täna nähtav või nähtamatu? |
| 2 | **Tammsaare muuseum Vargamäel püsiekspositsioon 2.0** | SA A.H.Tammsaare Muuseum Vargamäel | Siiri Kvell – kuraator; Reelika Räim – idee autor ja projektijuht; Kaire Sinimaa – tekstiloome ja toimetamine | Kristi Kirss – siseekspo tekstiloome ja toimetaja; Orgo OÜ – väliala digitaalne lahendus; Ruumilabor OÜ – sisekujundus; Mutemix OÜ – heli salvestus ja montaaž; Futuremedia OU – minilavastuse tehniline lahendus; Kaija Külm ja Rauno Polmann – minilavastuse idee autorid; Tarindi Consult – ehituse järelevalve; Egert Kaarlep – vabatahtlik; Riste Lehari – väliraja tekstide projektijuht; Ionel Lehari – loovjuht | Vargamäe püsinäitus ühendab kirjanduse, ajaloo ja maastiku terviklikuks elamuseks. Temaatilised välirajad avavad „Tõe ja õiguse“ sünnipaiga lugusid ning kutsuvad külastajat avastama, kuidas päriselu muutub kirjanduseks ja kirjandus meie ühiseks mäluks. |
| 3 | **Eesti Jalgpallimuuseumi püsinäitus** | SA Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum | Siim Randoja – kontseptsioon, projektijuhtimine; Rait Männik – sisuloome; Urmet Paloveer – sisuloome; Kaarel Antons – esemed, sisuloome; Ingris Suvi – projektijuhtimine, turundus; Karoli Luige – turundus ja kommunikatsioon | Mihkel Uiboleht / Eesti Jalgpalli Liit – koostööpartneri esindaja; Are Altraja / Sportland Eesti – koostööpartneri esindaja; Targo Kaldoja / Eesti Jalgpalli Liit – halduskü simused, ruumide kasutus; Remi Aare / Sportland Eesti – piletimüük; Joosep Maripuu / Ragulka OÜ – ekspositsiooni kujundus; Janeli Jallai / Factory Advertising OÜ – ekspositsiooni projektijuht; Mark Baranin / Novater Solutions OÜ – ekspositsiooni tehnilised lahendused; Kristjan Pals / Up Service OÜ – ekspositsiooni ehitus; Ruslan Miklasevics / Gikora OÜ – nõrkvoolutööd, elekter, valgus; Indrek Schwede / Eesti Jalgpalli Liit – konsultant; Eva Nõmme / Eesti Jalgpalli Liit – turundus ja kommunikatsioon; Sigrid Kupenko / Sportland Eesti – turundus ja kommunikatsioon; Eesti Rahvusringhääling – audiovisuaalne sisu | Eesti Jalgpallimuuseumi püsinäitus seob kokku põneva jalgpalliloo, seninägematu spordipärandi ja erinevad käed-külge tegevused. Püsiekspositsiooni kutsus ellu Tartus tegutsev spordimuuseum ning see on loodud koostöös Eesti Jalgpalli Liidu ja Sportlandiga. |
| 4 | **Milleks mulle muld?! Seemnest saagini, äkkest robotini** | SA Eesti Maaelumuuseumid / Maaelu Uudishimukeskus MUHK | Sandra Lääne – Kuraator-projektijuht; Kadri Valner – Projekti algataja; Sander Jürisson – Tehniline kuraator | Alar Astover – konsultant; Teet Liiv – konsultant; Motor OÜ – projekti koostaja; Pult OÜ – projekti teostaja; Sulev Oll – loovkirjutaja; Ülle Lääne – keeletoimetaja; Merlin Lumiste – koguhoidja-kuraator; Kaire Ilula – peavarahoidja; Kuva Agentuur – pressiesindaja | Maaelu Uudishimukeskuse (MUHK) uus püsinäitus „Milleks mulle muld?! Seemnest saagini, äkkest robotini“ kutsub avastama mulla varjatud maailma ning mõtestama selle seoseid maaelu, toidutootmise, keskkonnahoiu ja meie igapäevaste valikutega. |
| 5 | **Ma ei olnud imelaps. Mati Undi muuseumi püsinäitus** | Tallinna Kirjanduskeskus / Mati Undi muuseum | Maarja Vaino – Kuraator ja idee autor | Motor OÜ – Näituse kunstiline lahendus ja produktsioon | Mati Undi muuseumi kosmilise hõnguga püsiväljapanekul saab avastada kirjaniku salapärast maailma. |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 6 | **Madonna ja võti. Manifest ja supelvanker** | SA Pärnu Muuseum | Margo Samorokov – Teemasaali "Meie loo läte" kuraator; Indrek Aija – Teemasaali "Kahe linna lugu" kuraator, kujundaja; Kristiina Vunk – Teemasaali "Rahvusriigi sünd" kuraator; Tiit Kask – Teemasaali "Suvepealinn Pärnu" kuraator; Triin Tammann – Püsinäituse tehniline teostaja, projektijuht, restauraator, lavastuste teostaja; Piret Pedanik – Avatud hoidla teostus, peavarahoidja; Katrin Suu – Püsinäituse külastajateekonna teostus; Lili Välimäe – Püsinäituse lasteala ja lastetasandi, haridusprogrammide teostus; Kristjan Aariste – Püsinäituste IT-lahendused; Aet Maatee – Püsinäituse produtsent; Margus Tomp – Näituse tehnik | Kalli Mägar, haldur RKAS – Näituse ehituslike tööde teostus; Krislin Kämärä, vabakutseline – Püsinäituse eelprojekti projektijuht; Jaakko Matsalu, Jco Design Factory OÜ – Kujundaja, CVI autor; Veiko Mataloja, OÜ Fratelli Grupi – Erimööbli teostus; Taavi Maalman, Rodoor OÜ – Erimööbli teostus; Mark Baranin, Factory Advertising OÜ – Interaktiivsed lahendused; Lauri Laasik, OÜ Ars Machina – Interaktiivsed lahendused; Piret Bergmann, Fanfaar OÜ – lastetasandi ideestaja ja kujundaja; Kristjan Veskus, ATEA AS – näituse tehnika tarne | Püsinäitus avab Pärnu DNA nelja unikaalse ja iseseisvalt vaadeldava kohaloo kaudu. Rikkalik sisu avaneb läbi erinevate huvitasandite, tuues külastajani paikkonna ajaloo uued tähendusväljad, avatud hoidla kui muuseumi rolli mõtestaja ning lastekihi. |
| 7 | **Tallinna Linnaelumuuseumi püsiekspositsioon. „Rikkad ja ilusad. Mustpeade vennaskond Tallinnas“, „Lyndanise, Reval, Tallinn. Linnaelu läbi sajandite“.** | Tallinna Linnamuuseum / Tallinna Linnaelumuuseum | Pia Ehasalu, Anu Mänd ja Toomas Abiline – kuraatorid; Maris Rosenthal – projektijuht | Pult OÜ – teostus; Lumia OÜ – sisekujundus; Argus OÜ – sisekujundus | Tallinna Linnaelumuuseumi püsiekspositsioon tutvustab linna vanima tegutseva organisatsiooni Mustpeade vennaskonna tegevust minevikust tänaseni. Näituse teine pool tutvustab Tallinna ajalugu ülevaatlikult, rõhutades seda, mis on kujundanud linna näo |
| 8 | **Luku taga lood: KGB ja Eesti** | Kistler-Ritso Eesti Sihtasutus / Vabamu | Martin Vaino – kuraator | Andreas Kalkun – kuraator; Karin Tõugu, Kairi Mändla, Triin Vaino – kujundaja; Robi Jõeleht, Kaarel Nõmmik – graafiline disain; Valge Kuup – installatsioon | KGB vangikongid on represseeritute memoriaal, kus keskendutakse üksikinimese kogemusele. Näitus on tunnetusepõhine ning kajastab ajaloo kulgu läbi olulisemate inimeste, aastate ja sündmuste. |
| 9 | **Tahan Mängida** | SA Eesti Ajaloomuuseum / Teatri- ja Muusikamuuseum | Jaanus Rohumaa – idee autor/loovgrupi liige; Annely Kaldoja – kuraator; Carolin Krajňák – kuraator; Kristjan Suits – ruumikontseptsiooni autor/loovgrupi liige; Kristina Tort – graafiline disain | Karmo Mende – kunstnik; Kairi Kruus – dramaturg; Lari-Dag Tüür – helikujundus; Heya Visual – digilahendused; Atea – digilahendused; Carmen-Victoria Virkunen – haridusprogramm; Helery Špitsmeister – haridusprogramm | Näitus „Tahan mängida“ kutsub noori ja ka teisi avastama loojat enda sees. Emotsionaalselt toetavas keskkonnas läbitakse mänguliselt teekond inspiratsioonist teostuseni, tutvudes nendega, kelle osavus teeb tekstist etenduse ja nootidest muusika. |
| 10 | **Vaimulained / vaimupained** | Juhan Liivi muuseum / Peipsiääre Vallavalitsus | Mari Niitra – näituse kuraator ja projektijuht; Tanar Kirs – näituse kuraator | Blueray OÜ, Mairo Rääsk – loovjuht | Näituse eesmärgiks on tutvustada, kuidas Juhan Liiv suutis kõige kiuste tõusta eesti kultuuri keskmesse. Näitus paikneb eri keskkondades tervel muuseumi territooriumil, hõlmab väga erinevaid jutustamisviise, ühendab autentsust ja interaktiivsust. |

# TEADUSTEGU

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | **Eesti Kunstimuuseumi, Eesti Rahva Muuseumi ja Eesti Kunstiakadeemia valdkondadeülene uurimis- ja näituseprojekt „Ekspeditsioon“** | SA Eesti Kunstimuuseum | Linda Kaljundi – Töörühma liige, näituse kuraator, trükiste koostaja, konverentsi korraldustiimi liige; Ann Mirjam Vaikla – Töörühma liige, näituse kuraator, trükiste koostaja, konverentsi korraldustiimi liige; Anastassia Langinen – Töörühma liige, näituse "ei algust ega lõppu" ja konverentsi koordinaator; Inga Jaagus – Näituse "Ekspeditsioon" ja kataloogi koordinaator | Eha Komissarov – Töörühma liige, näituse "Ekspeditsioon" kuratoorne konsultant; Bart Pushaw – Töörühma konsultant, näituse "Ekspeditsioon" kuratoorne konsultant; Jenni Laiti – Näituse "ei algust ega lõppu" kuratoorne konsultant; Annika Tiko – Lugemiku ja konverentsi koordinaator; Birgit Tohter – Töörühma liige, Eesti Kunstiakadeemia; Karin Vicente – Töörühma liige, Eesti Kunstimuuseum; Elnara Taidre – Töörühma liige, Eesti Kunstimuuseum; Piret Koosa – Töörühma konsultant, Eesti Rahva Muuseum; Jaak Prozes – Töörühma konsultant, Fenno-Ugria; Marika Alver – Töörühma konsultant; Svetlana Karm – Töörühma konsultant, Eesti Rahva Muuseum; Jaanika Vider – Töörühma konsultant, Tallinna Ülikool | Mida tähendab, kui etnograafiline välitöö muutub rahvusliku eneseloome vahendiks? “Ekspeditsioon” uuris soome-ugri kogusid Eestis ja nende rolli identiteedile, asetades need dialoogi saami aktivistliku kunsti ja pärandi dekoloniseerimisega. |
| 2 | **Kuressaare linna lood. Saaremaa muuseumi toimetised 16** | SA Saaremaa Muuseum | Maret Soorsk – autor | Aivo Põlluäär – toimetaja; Olavi Pesti – toimetaja; Oliver Maaker – kaardi koostaja; Ain Vares – kujundaja ja küljendaja | Raamatu autor on endine pikaaegne Saaremaa muuseumi peavarahoidja ja teadur Maret Soorsk. Teoses on 77 lugu Kuressaare vanalinnast ja selle elanikest. 342-leheküljeline teos on illustreeritud 370 foto ja Kuressaare kesklinna tänavate skeemiga. |
| 3 | **4 Pärnu muuseumi trükist, näituste kataloogi: "Meie loo läte"; "Kahe linna lugu"; "Rahvusriigi sünd"; "Suvepealinn Pärnu"** | SA Pärnu Muuseum | Triin Tammann – Trükiste projektijuht; Jaakko Matsalu – Trükiste kujundaja; Margo Samorokov – Trükise "Meie loo läte" koostaja; Indrek Aija – Trükise "Kahe linna lugu" koostaja; Kristiina Vunk, Aldur Vunk – Trükise "Rahvusriigi sünd" koostaja; Tiit Kask – Trükise "Meie loo läte" koostaja; Aet Maatee – Trükiste produtsent | Kaija Velmet – Trükiste toimetaja; Kati Kuhi – Trükiste toimetaja; Taavi Laanpere – Tõlge inglise keelde | Pärnu Muuseumi püsiekspositsiooni täiendav raamatukomplekt – 4 erineva trükisena, toob lugejani Pärnu ja Pärnumaa ajaloo sügavamad kihistused kiviajast kuni tänapäevani. |
| 4 | **Rahvusvaheline teaduskonverents „Revisiting European Maritime Exploration in the Pacific Ocean (c. 1750–1850)“** | SA Eesti Meremuuseum | Feliks Gornischeff – kontseptsioonijuht; Iris Tomson – turundus; Laura Maide – kommunikatsioon; Lisette Reinvars – projektijuht | Marii Väljataga – programmijuht | Konverents võttis fookusesse teemad, mis on seotud eurooplaste maadeavastustega Vaikses ookeanis, tuues kokku rahvusvahelised eksperdid Euroopast, USA-st ja Austraaliast ning asetades laiemasse konteksti ka baltisaksa päritolu meresõitjate tegevuse. |
| 5 | **Koguteos „Metsavendlus: vastupanu Nõukogude okupatsioonivõimule“** | Eesti Sõjamuuseum – kindral Laidoneri muuseum | Peeter Kaasik – Koostaja, autor; Meelis Maripuu – Sarja "Sõja ja rahu vahel" peatoimetaja | Pearu Kuusk – Autor; Tõnu-Andrus Tannberg – Autor; Meelis Saueauk – Autor, toimetaja; Mauri Kiudsoo – Autor; Kadi Kindma – Autor; Tiit Noormets – Autor; Valdur Ohmann – Autor; Martin Andreller – Autor; Toomas Hiio – Toimetaja | ESM eestvedamisel ja koostöös EMIga valminud ligi 600-leheküljeline teadustrükis, mis annab esimest korda koondülevaate Eesti metsavendluse ajaloost ja asetab selle okupeeritud Eesti laiemasse julgeolekupoliitilisse konteksti. |
| 6 | **Eesti ajalooliste tekstiilivärvide uuring: rahvarõivapärandi ümbertõlgendamine ja värvimisoskuste taastamine** | Eesti Rahva Muuseum | Liis Luhamaa – Uurimistöö läbiviija, näituse kuraator; Liisi Jääts – Uurimistöö läbiviija, näituse kuraator; Riina Rammo – Uurimistöö läbiviija, näituse kuraator | Kerttu Palginõmm – Teaduskommunikatsiooni koordinaator, näituse kuraator | ERMi kogudel põhinev uurimistöö andis uusi teadmisi Eesti rahvarõivaste värvimisest, värvainete päritolust ja üleilmsetest kaubandussidemetest ning taastas ajaloolisi värvimisvõtteid. Tulemusi tutvustati näitusel „Meie rõiva värvid. Kohalik ja kauge" |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 7 | **Tartu Ülikooli loodusmuuseum ja botaanikaaed: Loodusmuuseum ja loodusteaduslikud kogud / University of Tartu Natural History Museum and Botanical Garden: Natural History Museum and Natural History Collections** | Tartu Ülikool | Inge Kukk – koostaja, artiklite autor | Mare Isakar – geoloogilise kogu eksemplaride artikli koostaja; Urmas Kõljalg – Teadustegevuse ja andmebaaside artikli koostaja; Andrei Miljutin – zooloogilise kogu eksemplaride artikli koostaja; Villu Soon – putukakogu eksemplaride artikli koostaja; Mati Martin – putukakogu, mereselgrootute eksemplaride artikli koostaja; Ave Suija – mükoloogilise kogu eksemplaride artikli koostaja; Irja Saar – mükoloogilise kogu eksemplaride artikli koostaja; Sergei Põlme – DNA ja keskkonnaproovide kogu artikli koostaja; Kadri Põldmaa – Mikrobioloogilise kogu artikli koostaja | TÜ loodusmuuseumi raamat annab esmakordselt süstemaatilise ülevaate muuseumi 225-aastasest tegevusest: tuues esile seni avalikustamata fakte muuseumi ja kogude ajaloost, eksemplaride provenientsist ning muuseumi seostest tänapäeva loodusteadustega. |
| 8 | **Karin Hallas-Murula "Eugen Habermann. Herbert Johanson. Eesti modernismi klassikud."** | SA Eesti Arhitektuurimuuseum | Karin Hallas-Murula – autor ja koostaja | Tallinna Linnaarhiiv; Andres Tali – kujundaja; Aili Künstler – keeletoimetaja; Richard Adang ja Krista Mits – tõlke toimetajad. | Pikaajalisel uurimustööl põhinev kaksikmonograafia, mis täidab suure lünga Eesti arhitektuuriajaloo kirjutuses, esitades põhjaliku ülevaate kahe Eesti 20. sajandi kõige tähtsama arhitekti Eugen Habermanni ja Herbert Johansoni loometööst. |
| 9 | **Raamat Mereäärne riik riigis. S.M. Kirovi nimeline näidiskalurikolhoos** | SA Rannarahva Muuseum | Maivi Kärginen-Kivi – Koostaja ja teemaartiklite autor; Külvi Kuusk – Koostaja ja teemaartiklite autor | Marie Sokman – Teemaartiklite autor; Ranno Sõnum – Teemaartikli autor; Anneliis Aunapuu – Kujundaja | Mereäärne riik riigis. S.M.Kirovi nimeline kalurikolhoos on raamat, mis võtab kokku ühe Eesti edukaima kolhoosi 40-aastase ajaloo ja avab seda kasutades nii arhiiviallikaid kui kogumisprojektides korjatud mälestusi. |
| 10 | **Arhiivi aarded – muusikakäsikirjad teaduslikult toimetatud noodiväljaanneteks** | SA Eesti Ajaloomuuseum | Carolin Krajnak – projektijuht | Veronika Portsmuth – uurija; Hannah Grete Verbeek – uurija; Valle-Rasmus Roots – uurija; Ester-Silva Alperten – uurija; Nora Tamra – uurija; Greta-Liisa Aro – uurija; Kärt Käämbre – uurija; Eesti Muusika Infokeskus – avaldamine; Johanna Ruukholm – kujundus; Kätlin Tischler-Süld – kujundus; Mari Amor – noodigraafika; Taavi Hark – noodigraafika; Lota-Loviisa Rohtla – noodigraafika | Muusikakäsikirjade rakendusuuring muudab kogudes säilitatavad seni vähetuntud heliteosed teaduslikult toimetatud noodiväljaannetena kättesaadavaks, rikastades kontserdirepertuaari ja luues võimaluse muusikaekspordiks. |
| 11 | **Artiklite kogumik "Vaatenurki linnakodaniku muuseumidele". Virumaa Muuseumide toimetiste sarja sisu ja vormi uuendamine.** | SA Virumaa Muuseumid | Inge Laurik-Teder – trükise koostaja ja projektijuht; Pilvi Põldma – linnakodaniku muuseumi juubeliaasta kaaskorraldaja, artikli autor | Erik Teemägi – graafiline disainer, trükise kujundaja; Hille Saluäär – keeletoimetaja; Anu Kannike – artikli autor; Odette Kirss – artikli autor; Marge Rennit – artikli autor; Uno Trumm – artikli autor | Virumaa Muuseumide artiklite kogumik „Vaatenurki linnakodaniku muuseumidele“ on pühendatud Rakvere Linnakodaniku Majamuuseumile. Temaatiline kogumik avab intiimsete maja- ja isikumuuseumide kui muuseumimaastikul omalaadse nähtuse eri tahke. |
| 12 | **„Tõde ja õigus“ I. Kommenteeritud väljaanne** | Tallinna Kirjanduskeskus | Maarja Vaino – Koostaja, kommenteerija | Jaan Lahe, Marju Kõivupuu ja Ülle Tarkiainen – kommenteerijad. | „Tõde ja õigus“ I (1926) on eesti kirjanduse tüvitekst, mis pakub põnevust, keerulisi inimsuhteid, eksistentsiaalseid änge, eesti ajalugu ja eestluse otsinguid. Kommenteeritud juubeliväljaandega tähistasime 100 aasta möödumist romaani ilmumisest. |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 13 | **Konverents „Asjalikult aabitsast“** | Palamuse O. Lutsu Kihelkonnakoolimuuseum | Krista Sukk – Konverentsi sisuline juht ja koostaja; Janne Karu – Projektijuht | Kristi Neare – Turundus- ja kommunikatsioon; Anu Pärnpuu – Ettekandja - teema „Aabitsaid meilt ja mujalt“ ja aabitsate näitus; Uuno Ojalo – Ettekandja - teema "Mis keeles peaks olema õige aabits"; Mare Müürsepp – Ettekandja - teema „Eesti kirjandus Eesti aabitsas“; Elina ja Joonas Sildre – Ettekandjad - teema „Piltide teekond aabitsasse“; Linda Tross – Ettekandja - teema "Öökull Öösikese aabitsa sünnilugu"; Gaute Kivistik – konverentsi moderaator; Indro Koks – Tehniline teostus ja salvestus; Esta Kask FIE – Toitlustus | Konverents „Asjalikult aabitsast“ koondas eri valdkondade teadmised aabitsast ning käsitles selle arengut ja tähendust läbi aegade. Aabitsa asjatundjate käsitlused sidusid selle ajaloolise pärandi tänapäevaga. |

# TURUNDUSTEGU

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | **Eesti Meremuuseumi turundustegevused noorte sihtrühmade kõnetamiseks** | SA Eesti Meremuuseum | Mariliis Milbach – projektijuht | | Eesti Meremuuseum tõi merendusajaloo noorteni uudsel moel, kaasates tuntud sisuloojaid, arendades TikToki kanalit ja tehes rahvusvahelist koostööd. Loovad turunduslahendused kasvatasid muuseumi nähtavust ning näitasid eeskuju teistele muuseumidele. |
| 2 | **Kolmiknäitus "KÖLER 200: originaal, koopia, tõlgendus" Viljandi muuseumis, Kondase keskuses ja Rüki galeriis** | SA Viljandi Muuseum | Sihtasutus Viljandi Muuseum – Projekti eestvedaja ja korraldaja | Katre Ratassepp – Projekti turunduse ja kommunikatsiooni juhtimine ning koordineerimine; Kertu Karu – Turunduse ja kommunikatsiooni kavandamine ning koordineerimine; Kondase Keskus – Koostööpartner, näituse ja ühiste turundustegevuste korraldamine; Rüki galerii – Koostööpartner, näituse ja ühiste turundustegevuste korraldamine | Kondase Keskus, Rüki galerii ja Viljandi Muuseum muutsid Johann Köleri 200. sünniaastapäeva tähistamise kultuurisündmuseks. „KÖLER 200: originaal, koopia, tõlgendus" ja lisaprogramm jõudsid uute sihtrühmadeni ning andsid põhjuse avastada Viljandit. |
| 3 | **Kolm kuud ArhMusi sotsmeedia uut strateegiat: mida selle ajaga saab saavutada?** | SA Eesti Arhitektuurimuuseum | Liina Luhats-Ulman – eestvedaja ja teostaja | Liina Luhats-Ulman – Eestvedaja ja teostaja | ArhMusi uus sotsmeediastrateegia sidus arhitektuuri laiemalt puudutava sisu muuseumi päevakajaliste teemadega, rakendasime peamiselt FBs ja suunaga kohalik publik. FB vaatamised kasvasid 4x ja külastused 7%, võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. |
| 4 | **PRESSFEST** | MTÜ TYPA | Heldin Riga – turundusjuht | Merilin Metsamaa – Disainer; Joanna Bartonowicz – Vabatahtlike koordinaator; Karoliina Tomasson – Töötubade koordinaator; Ello Varjas – Projektikoordinaator; Kirke-Triin Ritsik – Foto- ja videograaf | PRESSFEST on trükikunstifestival, mis toob trükikunsti ja -muuseumi inimestele lähemale. Sel aastal esimest korda toimunud festival andis igaühele võimaluse tutvuda trükikunsti maailmaga ja katsetada erinevate trükitehnikatega. |
| 5 | **Eesti Loodusmuuseumi kogumiskampaaniad: kodukassist ja muhu sukkadest Martin Heremi pingi ja Valdur Mikita ukseni** | Eesti Loodusmuuseum | Liisa Johanna Lukk – Projektijuht, kommunikatsiooni- ja turundusjuht; Hanna Mari Villsaar – Projektijuht, partner- ja kogukonnasuhete juht | Evelin Ehandi – Projekti arendusmeeskond: kampaaniate väljatöötamine ja elluviimine; Ulla Villem – Projekti arendusmeeskond: kampaaniate väljatöötamine ja elluviimine; Joosep Sarapuu – Projekti arendusmeeskond: kampaaniate väljatöötamine ja elluviimine; Laura Ojala – Projekti arendusmeeskond: kampaaniate väljatöötamine ja elluviimine; Lennart Lennuk – Projekti arendusmeeskond: kampaaniate väljatöötamine ja elluviimine; Loore Ehrlich – Projekti arendusmeeskond: kampaaniate väljatöötamine ja elluviimine; Leif-August Kirs – Projekti arendusmeeskond: kampaaniate väljatöötamine ja elluviimine | Kuidas teha eksponaatide otsimisest üleriigiline turundusaktsioon? Eesti Loodusmuuseum kaasas kahe leidliku kogumiskampaania lainega avalikkuse ja tuntud ühiskonnategelased, et kasvatada huvi uue loodusmuuseumi vastu. |
| 6 | **X Kirjandustänava festival** | Tallinna Kirjanduskeskus | Maarja Vaino – Eestvedaja; korraldaja; Tiina Lipp – korraldaja; Anneli Leinpere – korraldaja; Mari Vapper – korraldaja; Irene Randrüüt – korraldaja; Katre Rohumaa – kujundaja | | X Kirjandustänava festival - eesti kirjanduse pillerkaar Koidula tänaval! Üks päev, ligi sada sündmust ja tuhanded raamatusõbrad. Juba kümnendat korda toimunud Kirjandustänava festival püstitas tänavu külastajarekordi! |

| Nr | Pealkiri | Muuseum | Nominendid | Projektiga seotud isikud ja institutsioonid | Tutvustus |
|---|---|---|---|---|---|
| 7 | **Põldroosi gobelääni päästmine avalikkuse silme all.** | SA Eesti Vabaõhumuuseum / Kanut | Janika Turu – Projektijuht; Katrina Saar – Sisuturundaja; Mart Laul – Sisulooja | Konserveerimis- ja digiteerimiskeskus Kanut – Peakorraldaja | Põldroosi gobelääni päästeoperatsioon tõi avalikkuse ette Eesti tipptekstiilikunstiteose säilitamise. Tallinna Linnahallis toimunud päästekonserveerimine kasvas avalikuks kultuurisündmuseks, ühendades pärandikaitse, kaasamise ja aktiivse meediatöö. |
| 8 | **Spordimuuseumi olümpiamuuseumilinna kontseptsioon** | SA Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum | Siim Randoja – idee, projektijuhtimine; Ingris Suvi – idee, projektijuhtimine; Urmet Paloveer – teostus; Sandra Kaldasaun – teostus; Karoli Luige – teostus | Tartu linnavalitsus / kultuuriosakond – koostööpartner; Rait Männik – sisuloome tugi | Olümpiamuuseumilinn Tartu – Eesti ja maailma kontekstis ainulaadne ning rahvusvaheliselt eristuv kontseptsioon, mis toob olümpiapärandi muuseumiseinte vahelt linnaruumi ning muudab kogu linna elavaks olümpiaajaloo ja -väärtuste kandjaks. |
| 9 | **Digiloomingu konkursi turunduskampaania** | Eesti Rahva Muuseum | Tanel Mütt – kampaania projektijuht (ERMi kommunikatsioonijuht); Jette-Mari Anni – sotsiaalmeedia (ERMi turundusjuht); Mikk Siemer – kommunikatsioon (ERMi kommunikatsioonispetsialist); Mark-Alexander Ummelas – loovjuht | Müürileht – meediapartner | Eripärase häälega julge videokampaania, mis murdis vormi ning tõlkis digipärandi temaatika sotsiaalmeedia ja noorema auditooriumi kodukeelde. Videosisu huumor ja kvaliteet teevad selle tarbitavaks ka peale kampaania lõppu. |
| 10 | **Tartu linnamuuseum ja Siuru suur kullaauk!** | Tartu Linnamuuseum | Arvi Haak – Tartu linnamuuseumi arheoloogiavaldkonna juht, projektijuht; Risto Lehiste – Tartu Linnamuuseumi direktor, projekti kaaskoordinaator | Tartu linnavalitsuse kultuuriosakond – partner; Siuru kultuurikeskus (rajamisel) – partner; Tartu linnavalitsuse linnavarade osakond – partner; Arheox jt arheoloogia väljakaevamise teostajad – eelsisendi looja; Tartu Postimees, Aime Jõgi – kajastaja; Lilian Lukka – kommunikatsioon, Tartu linna kanalid; Victoria Parmas – kommunikatsioon, linnamuuseumi FB ja Insta | Tervet ajaloolist linnakvartalit hõlmavad arheoloogilised uuringud Tartu südames jäävad silma kõikjal. Suunasime tekkinud tähelepanu kodulinna minevikule, tuues inimesed uuringualale ning leiud (sotsiaal)meedia vahendusel kõigi huvilisteni. |